

DECIZIA nr.112/24.02.2026

**PRIVIND ACTUALIZAREA CODULUI DE ETICA SI DEONTOLOGIE LA
NIVELUL SPITALULUI**

Având în vedere:

- Legii 95/2006 privind reforma în domeniul sanitar, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul nr. 1502/2016 pentru aprobarea componentei și a atribuțiilor consiliului etic ce funcționează în cadrul spitalelor publice;
- OMS 446/2017, privind aprobarea Standardelor, Procedurii și metodologiei de evaluare și acreditare a spitalelor
- *CODUL DE DEONTOLOGIE MEDICALĂ din 30 octombrie 2025 al Colegiului Medicilor din România Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 1141 din 10 decembrie 2025*
- *HOTĂRÂREA nr. 2 din 30 octombrie 2025, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1141 din 10 decembrie 2025.*
- Monitorul Oficial nr. 560/august 2009
- Legea nr. 46/2003 privind drepturile pacientului,
- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 144/2008 privind exercitarea profesiei de
- asistent medical generalist, a profesiei de moașă și a profesiei de asistent medical, precum și organizarea și funcționarea Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, ale Statutului Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, adoptat prin Hotărârea Adunării generale naționale a Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România nr. 1/2009
- Regulamentul de organizare și funcționare al Ordinului Asistenților Medicali
- Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, adoptat prin Hotărârea Adunării generale naționale a Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România nr. 3/2009
- Norme legale în materie pe specialități, cu modificările ulterioare
- și
- Referatul înaintat de consilierul de etică, nr. 5402 din data de 24.02.2026

Managerul Spitalului Municipal Campulung emite prezenta

Managerul Spitalului Municipal Campulung emite prezenta

DECIZIE

Art.1. Începând cu data prezentei decizii se aproba Codului de etica din cadrul spitalului, actualizat, cu anexele aferente.

Art.2. Începând cu data prezentei se aprobă lista vulnerabilitatilor etice si vulnerabilitatile in obtinerea consimtamantului, cuprinse in Codul de etica si deontologie.

Art.3. Prezenta decizie va fi comunicată personalului spitalului prin grija secretariatului unitatii

Art.4. Prevederile prezentei decizii intră în vigoare la data comunicării acesteia.

Art.5. De ducerea la îndeplinire a prezentei decizii si a implementarii Codului de etica si deontologie actualizat, răspund sefii/coordonatorii structurilor din spital, conform organigramei. Membrii Consiliului de etica, Comp.RUNOS, Consilierul de etica si secretariatul unitatii..

”

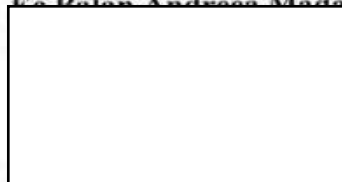

Vizat pentru legalitate
Consilier juridic

Redactat
Compartiment Runos

Dr. Delia Andreea Medelina

Nr. *5121/24.02.2026*

Aprobat cu decizia nr. *1121/24.02.2026*

**CODUL DE ETICĂ
AL PERSONALULUI DIN SPITAL
2026**

CUPRINS

PREAMBUL

- A. PREAMBUL - DOMENIUL DE APLICARE SI PRINCIPII GENERALE
- B. ETICA ȘI DEONTOLOGIA MEDICILOR
- C. ETICA ȘI DEONTOLOGIA ASISTENTULUI MEDICAL GENERALIST ȘI A ASISTENTULUI MEDICAL
- D. ETICA ȘI DEONTOLOGIA BIOCHIMISTULUI, BIOLOGULUI SI CHIMISTULUI
- E. ETICA ȘI DEONTOLOGIA FARMACISTULUI
- F. ETICA ȘI DEONTOLOGIA CONSILIERULUI JURIDIC
- G. ETICA ȘI DEONTOLOGIA PENTRU PERSONALUL NEMEDICAL
- H. METODOLOGIA STABILIRII RISCURILOR SI VULNERABILITATILOR ETICE
- I. DISPOZITII FINALE

INREGISTRARI CONEXE CODULUI DE ETICA SI DEONTOLOGIE:

- 1. Registrul riscurilor etice
- 2. Registrul riscurilor de integritate si coruptie

ANEXE:

- Anexa 1.** MODEL – Test verificare cunostinte medici - Codul de etică și deontologie al medicului
- Anexa 2.** MODEL – Proces-verbal de testare
- Anexa 3.** MODEL – Decizie Privind verificarea cunoștințelor referitoare la Codul deontologic al medicului
- Anexa 4.** MODEL – Test verificare cunostinte medici - Codul de etică și deontologie al asistentului medical generalist, moasei si asistentului medical
- Anexa 5.** MODEL – Proces-verbal de testare
- Anexa 6.** MODEL – Decizie Privind verificarea cunoștințelor referitoare la Codul deontologic al asistentului medical generalist, moasei si asistentului medical
- Anexa 7:** MODEL – chestionare standardizate pentru raportarea către DSP a normelor de respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități în serviciile de sănătate
- Anexa 8:** Tabel nominal de luare cunostinta a Codului de etica si deontologie

Elaborat:

Consilierul de etica:

Avizat:

Președinte consiliul etic

Dr. C

Reprezentant

Lider

Asistent

A. TRECÂMBUL - DOCUMENTUL DE APLICARE ȘI PRINCIPII GENERALE

Viziunea, misiunea și valorile Codului de etică și deontologie medicală sunt cele aprobate în Planul strategic și planul de management ale spitalului.

În domeniul calității acestea sunt:

VIZIUNE:

Existăm ca să îmbunătățim viața pacienților noștri.

Cel mai bun rezultat, pentru fiecare pacient, de fiecare dată.

Viziunea conducerii spitalului în domeniul calității este de a dobândi și menține o reputație la cote maxime a spitalului prin calitate. Calitatea serviciilor furnizate de spital trebuie să constituie un exemplu pentru unitățile medicale similare și o recomandare pentru pacienții noștri.

Conform Strategiei de dezvoltare a spitalului și declarației managerului, privind politica în domeniul calității, obiectivele noastre, privind asigurarea și îmbunătățirea calității serviciilor și siguranței pacientului sunt:

- plasarea permanentă a pacientului în centrul atenției;
- dezvoltarea managementului spitalului pe baze clinice;
- managementul riscurilor;
- creșterea calității actului medical prin pregătire profesională continuă și învățarea din erori a întregului personal;
- organizarea și îmbunătățirea comunicării între profesioniști și între personalul medical și pacient și aparținători;
- colaborare profesională între persoane și echipe medicale din spital și din alte unități sanitare cu care vom încheia protocoale de colaborare pentru asigurarea unei asistențe medicale integrate inter și multi disciplinară;
- asigurarea eficacității și eficienței actului medical, prin autoevaluarea și îmbunătățirea continuă a protocoalelor de diagnostic și tratament și a procedurilor privind organizarea acordării serviciilor de sănătate;
- creșterea gradului de utilizare a resurselor prin o mai bună planificare a activității;
- instruirea permanentă a personalului pentru asigurarea flexibilității și mobilității acestuia;
- obținerea satisfacției pacienților, a angajaților și a tuturor părților interesate prin calitatea serviciilor oferite;
- conformarea cu cerințele legale în domeniul calității aplicabile activității desfășurate;
- implicarea fiecărui angajat în scopul aplicării politicii în domeniul calității prin inițiative, performanțe, responsabilitate și colaborare permanentă.

Principiile care guverneaza Codul de etica si deontologie sunt:

RESPECT

- tratam pe toata lumea: pacienti, familie , colegi cu demnitate

COMPASIUNE

- asiguram cea mai buna ingrijire cu sensibilitate si empatie

INTEGRITATE

- aderam la cele mai inalte standarde de profesionalism, etica si responsabilitate personala, demn de increderea pe care pacientii ne-o acorda

MUNCA DE ECHIPA

- pretuim contributia tuturor, imbinand talentele individuale

EXCELENTA

- oferim cel mai bun rezultat posibil si servicii de cea mai buna calitate prin efortul fiecarui membru al echipei

TAMADUIRE

- inspiram speranta si hranim starea de bine a persoanei ca intreg respectand nevoile fizice, emotionale si spirituale.

DOMENIUL DE APLICARE SI PRINCIPII GENERALE

ART. 1 Domeniul de aplicare

- (1) Codul de etica al personalului din cadrul spitalului reglementeaza normele de conduită etică a întregului personal.
- (2) Normele de conduită etică prevăzute de prezentul cod sunt obligatorii pentru personalul din cadrul spitalului.

ART. 2 Obiective: Obiectivele prezentului cod urmăresc să asigure creșterea calității întregii activități a instituției medicale, o bună administrare în realizarea interesului public, precum și eliminarea birocrăției și a faptelor de corupție prin:

1. Reglementarea normelor de conduită etică necesare realizării unor raporturi sociale și profesionale corespunzătoare creării și menținerii la nivel înalt a prestigiului instituției publice și al personalului;
2. Informarea publicului cu privire la conduita etică la care este îndreptățit să se aștepte din partea personalului în exercitarea funcției;
3. Crearea unui climat de încredere și respect reciproc între cetățeni și personalul din cadrul spitalului.

ART. 3 Principii generale: Principiile care guvernează conduita profesională a personalului sunt următoarele:

1. Prioritatea interesului public - principiu conform căruia personalul are îndatorirea de a considera interesul public mai presus decât interesul personal, în exercitarea atribuțiilor funcției;
2. Asigurarea egalității de tratament a cetățenilor - principiu conform căruia personalul are îndatorirea de a aplica același regim juridic în situații identice sau similare;
3. Profesionalismul - principiu conform căruia personalul are obligația de a îndeplini atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, corectitudine și conștiinciozitate;
4. Imparțialitatea și nediscriminarea - principiu conform căruia angajații sunt obligați să aibă o atitudine obiectivă, neutră față de orice interes politic, economic, religios sau de altă natură, în exercitarea atribuțiilor funcției;
5. Integritatea morală - principiu conform căruia personalului îi este interzis să solicite sau să accepte, direct ori indirect, pentru el sau pentru altul, vreun avantaj ori beneficiu moral sau material;
6. Libertatea gândirii și a exprimării - principiu conform căruia personalul poate să-și exprime și să-și fundamenteze opiniile, cu respectarea ordinii de drept și a bunelor moravuri;

7. Cinstea și corectitudinea - principiu conform căruia, în exercitarea funcției și în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, personalul trebuie să fie de bună-credință și să acționeze pentru îndeplinirea conformă a atribuțiilor de serviciu;

ART. 4 Termeni: În înțelesul prezentului cod, expresiile și termenii de mai jos au următoarele semnificații:

1. Personal ori angajat - persoana încadrată și numită într-o funcție în cadrul spitalului, în condițiile Legii nr. 53/2003-Codul Muncii- cu modificările și completările ulterioare.
2. Funcție - ansamblul atribuțiilor și responsabilităților stabilite, în temeiul legii, în fișa postului;
3. Interes public - acel interes care implică garantarea și respectarea de către spital, a drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale cetățenilor, recunoscute de Constituție, legislația internă și tratatele internaționale la care România este parte, precum și îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, cu respectarea principiilor eficienței, eficacității și economicității cheltuirii resurselor;
4. Interes personal - orice avantaj material sau de alta natură, urmărit ori obținut, în mod direct sau indirect, pentru sine ori pentru alții, de către personal prin folosirea reputației, influenței, facilităților, relațiilor, informațiilor la care are acces, ca urmare a exercitării atribuțiilor funcției;
5. Conflict de interese - acea situație sau împrejurare în care interesul personal, direct ori indirect, al angajatului contravine interesului public, astfel încât afectează sau ar putea afecta independența și imparțialitatea sa în luarea deciziilor ori îndeplinirea la timp și cu obiectivitate a îndatoririlor care îi revin în exercitarea funcției deținute;
6. Informație de interes public - orice informație care privește activitățile sau care rezultă din activitatea unității sanitare, și care este stabilită astfel de către conducerea instituției, în baza prevederilor legale în vigoare, indiferent de suportul ei;
7. Informație cu privire la date personale - orice informație privind o persoană identificată sau identificabilă.

Art. 5. Standarde etice în serviciile de sănătate privind respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități

(1) Standardul respectării drepturilor omului

Serviciile de sănătate trebuie să fie furnizate cu respectarea deplină a drepturilor fundamentale ale persoanelor cu dizabilități, fără nicio formă de discriminare directă sau indirectă.

Cerințe etice:

- recunoașterea egalității în drepturi a tuturor pacienților;
- acces egal la servicii medicale de calitate;
- interzicerea tratamentelor degradante sau inumane.

(2) Standardul respectării demnității umane

Persoanele cu dizabilități trebuie tratate cu respect, considerație și empatie, indiferent de tipul sau gradul dizabilității.

Cerințe etice:

- utilizarea unui limbaj respectuos, non-stigmatizant;
- protejarea intimității și vieții private;
- evitarea atitudinilor paternaliste sau condescendente.

(3) Standardul autonomiei și autodeterminării

Persoanele cu dizabilități au dreptul de a lua decizii informate privind propria sănătate și îngrijire.

Cerințe etice:

- obținerea consimțământului informat într-o formă accesibilă;
- respectarea dreptului de a accepta sau refuza tratamente;
- sprijin în luarea deciziilor, fără substituirea voinței persoanei.

(4) Standardul accesibilității universale

Serviciile de sănătate trebuie să fie accesibile fizic, informațional și comunicațional pentru persoanele cu dizabilități.

Cerințe etice:

- adaptarea spațiilor (rampe, lifturi, semnalizare);
- furnizarea informațiilor în formate accesibile (braille, audio, limbaj simplificat);
- acces la interpreți (ex. limbaj mimico-gestual).

(5) Standardul nediscriminării și egalității de șanse

Nicio persoană nu poate fi exclusă sau tratată diferit din cauza dizabilității sale.

Cerințe etice:

- tratament egal în acordarea serviciilor medicale;
- adaptări rezonabile pentru nevoile individuale;
- combaterea stereotipurilor și prejudecăților.

(6) Standardul centrat pe persoană

Îngrijirile trebuie să fie adaptate nevoilor, preferințelor și valorilor persoanei cu dizabilități.

Cerințe etice:

- implicarea activă a persoanei în planul de îngrijire;
- respectarea ritmului și capacităților individuale;
- colaborarea cu familia sau susținătorii, cu acordul persoanei.

(7) Standardul comunicării etice și eficiente

Comunicarea trebuie să fie clară, adaptată și respectuoasă.

Cerințe etice:

- utilizarea unui limbaj clar și accesibil;
- verificarea înțelegerii informațiilor transmise;
- respectarea preferințelor de comunicare ale persoanei.

(8) Standardul confidențialității și protecției datelor

Informațiile medicale ale persoanelor cu dizabilități trebuie protejate cu strictețe.

Cerințe etice:

- respectarea confidențialității indiferent de dizabilitate;
- acces limitat la datele personale;
- informarea persoanei privind utilizarea datelor sale.

(9) Standardul siguranței și protecției împotriva abuzului

Persoanele cu dizabilități trebuie protejate împotriva neglijării, abuzului sau exploatării.

Cerințe etice:

- identificarea și raportarea situațiilor de risc;
- politici clare de prevenire a abuzului;
- intervenție promptă și adecvată.

(10) Standardul formării profesionale continue

Personalul din sănătate are obligația etică de a fi instruit privind drepturile și nevoile persoanelor cu dizabilități.

Cerințe etice:

- formare periodică în domeniul eticii și drepturilor omului;
- dezvoltarea competențelor de comunicare și relaționare;
- promovarea unei culturi organizaționale incluzive.

(11) Standardul participării și consultării

Persoanele cu dizabilități trebuie implicate în evaluarea și îmbunătățirea serviciilor de sănătate.

Cerințe etice:

- consultarea pacienților privind calitatea serviciilor;

- mecanisme accesibile de feedback și reclamații;
- respectarea dreptului la exprimare liberă.

(12) Standardul responsabilității instituționale

Instituțiile de sănătate au responsabilitatea de a implementa și monitoriza respectarea standardelor etice.

Cerințe etice:

- politici interne clare privind dizabilitatea;
- monitorizarea respectării standardelor;
- sancționarea abaterilor etice.

Art. 6. Indicatori de evaluare a gradului de implementare a Codului de etica și deontologie medicală

(1) Indicatori de structură

- existența unei politici scrise privind persoanele cu dizabilități (DA/NU);
- existența materialelor informative accesibile (%);
- număr personal instruit/total personal (%).

(2) Indicatori de proces

- procent personal instruit anual;
- număr sesiuni de training organizate/an;
- procent personal care promovează testarea post-training;
- număr adaptări rezonabile realizate.

(3) Indicatori de rezultat

- nivelul de satisfacție al pacienților cu dizabilități;
- număr reclamații privind discriminarea;
- timp de soluționare a sesizărilor;
- îmbunătățirea scorurilor la chestionarele de monitorizare.

B. CODUL DE ETICA SI DEONTOLOGIE MEDICALA AL MEDICULUI

Acte normative: CODUL DE DEONTOLOGIE MEDICALĂ din 30 octombrie 2025 al Colegiului Medicilor din România Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 1141 din 10 decembrie 2025
Notă: Conținut de HOTĂRÂREA nr. 2 din 30 octombrie 2025, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1141 din 10 decembrie 2025.

CAPITOLUL I: Dispoziții generale

ARTICOLUL 1 Domeniul de aplicare

(1) Prevederile prezentului cod de deontologie medicală

(Cod) sunt obligatorii pentru toți medicii care sunt membri ai Colegiului Medicilor din România (CMR), precum și pentru medicii care au dreptul de a presta, temporar sau ocazional, servicii medicale pe teritoriul României.

(2) Medicul se va asigura că sunt respectate principiile etice care stau la baza cercetării medicale, prevederile din Declarația de la Helsinki, din Convenția de la Oviedo și Regulamentul European nr. 536/2014 privind studiile clinice intervenționale cu medicamente de uz uman, precum și că există avizul organismului de reglementare a aspectelor etice de la nivel local sau național, după caz.

(3) CMR și colegiile teritoriale au obligația de a monitoriza și de a lua măsuri pentru asigurarea respectării prevederilor prezentului cod.

ARTICOLUL 2 Comportamentul medicului în societate.

Medicul are obligația de a menține permanent o conduită demnă și responsabilă în societate, păstrând o stare fizică și psihică adecvată exercitării profesiei. Este interzis orice comportament sau atitudine care ar putea afecta capacitatea de judecată profesională sau prestigiul profesiei medicale, indiferent de contextul în care acestea se manifestă.

ARTICOLUL 3 Definiții

În înțelesul prezentului cod, următoarele noțiuni sunt definite astfel:

- a) diligență - standard de conduită al medicului, constând în exercitarea profesiei cu responsabilitate, atenție, profesionalism și prudență, fără obligația de a garanta vindecarea pacientului;
- b) clauză de conștiință - dreptul medicului de a refuza un act profesional contrar convingerilor sale morale, religioase sau etice, fără a pune în pericol viața ori sănătatea pacientului, fără a încălca prevederile legale aplicabile și drepturile pacientului, cu condiția asigurării continuității îngrijirilor medicale.

CAPITOLUL II: Principii fundamentale ale exercitării profesiei de medic

ARTICOLUL 4 Scopul și rolul profesiei medicale.

Întreaga activitate profesională a medicului este dedicată apărării vieții, sănătății și integrității fizice și psihice ale ființei umane.

ARTICOLUL 5 Nediscriminarea.

Actul profesional și întreaga activitate a medicului se vor exercita fără discriminare.

ARTICOLUL 6 Respectarea demnității ființei umane

- (1) În toate situațiile, actul medical, în orice formă sau modalitate s-ar desfășura, se va face cu respectarea demnității umane ca valoare fundamentală.
- (2) Respectul trebuie să continue și după decesul pacientului.

ARTICOLUL 7 Primordialitatea interesului și a binelui ființei umane.

În deciziile sale profesionale, medicul trebuie să se asigure că viața, sănătatea, integritatea fizică și psihică ale pacientului primează în raport cu interesul societății sau al științei.

ARTICOLUL 8 Obligația respectării normelor profesionale și de conduită

- (1) Medicul trebuie să depună diligențele și să se asigure că deciziile profesionale și intervențiile medico-chirurgicale realizate respectă normele profesionale și de conduită medicală.
- (2) Medicul este obligat să respecte principiul practicării medicinei bazate pe dovezi.

ARTICOLUL 9 Caracterul liberal al profesiei medicale și independența profesională

- (1) Medicul își apără independența profesională și respinge orice ingerință în decizia profesională din rațiuni de rentabilitate economică sau de ordin administrativ.
- (2) Medicul va depune diligențe pentru a optimiza din punct de vedere medical modul de alocare a resurselor disponibile pentru pacienții săi, pe criterii juste, echitabile și prudente.
- (3) Medicul are dreptul și obligația de a refuza orice dispoziție administrativă care contravine standardelor medicale, bunelor practici sau siguranței pacientului, fără a putea fi sancționat pentru acest refuz justificat.
- (4) Medicul are libertatea de a lua deciziile cu caracter medical pe care le consideră necesare pentru prevenția bolilor, diagnosticarea și tratarea pacientului, în limitele legii, în acord cu resursele disponibile, standardele de bună practică, ghidurile, protocoalele și procedurile operaționale aprobate.
- (5) În momentul încheierii unui contract având ca obiect activitatea profesională, medicul se va asigura că prevederile contractuale nu aduc atingere independenței sale profesionale, calității actului medical, legii sau normelor deontologice din prezentul cod.

ARTICOLUL 10 Exercițiul profesiei medicale și caracterul necomercial al actului medical

- (1) Profesia medicală nu poate fi practică exclusiv ca o afacere/activitate comercială.

(2) Exercițierea profesiei medicale are un caracter științific, umanitar și etic, fiind orientată spre interesul pacientului, și nu urmărește doar obținerea unui câștig financiar ca scop principal.

(3) Sunt interzise comportamentele care denaturează relația medicală în una comercială.

ARTICOLUL 11 Caracterul relației medic-pacient.

Relația medic-pacient este exclusiv profesională și are la bază competența medicului și respectarea de către pacient a recomandărilor medicale, în urma consimțământului informat.

ARTICOLUL 12 Obligația diligenței de mijloace

(1) Medicul își dedică întreaga știință și pricepere sănătății pacientului său.

(2) Medicul va depune diligențe pentru a maximiza beneficiul medical pentru pacient, în funcție de situația medicală a acestuia, competența medicului curant și de resursele disponibile.

(3) Medicul are obligația să facă demersurile necesare și posibile pentru a facilita transferul către altă unitate medicală, atunci când consideră că este în beneficiul pacientului.

(4) Medicul nu garantează niciodată rezultatul actului medical.

ARTICOLUL 13 Principiul specializării profesionale

(1) Medicul își exercită profesia potrivit specialității și competențelor sale dobândite și atestate conform legii.

(2) În cazul unor urgențe medico-chirurgicale amenințatoare de viață, medicul își poate depăși competența, indiferent de specialitate, până când un cadru medical cu specializare adecvată preia îngrijirea bolnavului.

(3) Medicului îi este interzis să exprime opinii negative despre actul medical efectuat anterior de un confrate, cu excepția situațiilor în care este solicitat să exprime o opinie de specialitate în condițiile legii.

ARTICOLUL 14 Principiul medicinei bazate pe dovezi științifice.

Medicii au obligația de a respecta principiul medicinei bazate pe dovezi științifice, precum și de a promova opinii și mesaje medicale fundamentate pe dovezi științifice, pe adevăr științific verificabil, general acceptate și susținute de comunitatea medicală academică modernă, în conformitate cu legislația în vigoare, în limitele specialității și competențelor medicale deținute.

CAPITOLUL III: Reguli generale de comportament în activitatea medicală

ARTICOLUL 15 Respectul față de confrăți

(1) Medicul își va respecta confrății în toate împrejurările, având un comportament colegial și profesional.

(2) Denigrarea sau subminarea publică a colegilor este incompatibilă cu demnitatea profesiei medicale și constituie faptă nedeontologică.

ARTICOLUL 16 Comportamentul profesional și etic

(1) Medicul trebuie să fie un model de comportament profesional și etic, fiind în permanență preocupat de creșterea nivelului său profesional, a autorității și prestigiului profesiei medicale.

(2) Medicul are obligația să își actualizeze permanent cunoștințele și pregătirea medicală, prin educație medicală continuă acreditată.

(3) Medicul va depune diligențe pentru a-și desfășura activitatea profesională într-o manieră responsabilă pentru sănătatea publică.

(4) Medicul are datoria de a aduce la cunoștința organelor competente orice situație medicală de care află și care reprezintă un pericol pentru sănătatea publică.

(5) Medicul are datoria de a optimiza beneficiul terapeutic raportat la riscurile procedurilor medicale și de a nu expune pacientul unui risc nejustificat.

(6) Medicul are datoria să respecte membrii comunității medicale.

(7) Medicul cu atribuții de control și evaluare a activității unui confrate nu poate oferi opinii sau asistență medicală de specialitate pacienților medicului controlat sau evaluat și are obligația de a

păstra confidențialitatea datelor la care a primit acces.

(8) Medicul are obligația de a fi prudent atunci când se exprimă public asupra informațiilor medicale, asigurându-se că afirmațiile pe care le face în legătură cu acestea sunt susținute de dovezi științifice.

(9) Medicul nu va profita de pacientul său sau de familia acestuia din punct de vedere financiar, profesional, social.

(10) Angajarea medicului într-o relație intimă cu pacientul atât timp cât relația medic-pacient este în desfășurare constituie faptă nedeontologică.

(11) Medicul nu poate accepta niciun fel de avantaje materiale sau morale pentru îndrumarea pacienților către alt coleg medic sau către o unitate sanitară publică sau privată.

(12) Medicul nu poate să amâne un tratament, să refuze o metodă de diagnostic sau orice alt serviciu medical (inclusiv terapeutic) în sistemul public sau privat, sub motivul invocării nejustificate a lipsurilor materiale sau de altă natură, și să îndrepte pacientul către altă structură medicală unde medicul sau afinii săi până la gradul IV au un interes patrimonial sau nepatrimonial.

(13) Cazurile de urgență majoră și urgență vitală care sunt transferate către altă structură medicală, sub motivul lipsurilor materiale sau de altă natură, trebuie raportate structurii de control etic local, constituită conform legii la nivelul unității sanitare.

(14) Medicul trebuie să evite inducerea în eroare a publicului sub orice formă prin care și-ar putea atribui în mod fals primatul asupra unor tehnici/proceduri la nivel regional/național/internațional.

ARTICOLUL 17 Limitele angajamentului profesional

(1) Cu excepția situațiilor de urgențe medico-chirurgicale amenințatoare de viață, angajamentul profesional al medicului nu poate depăși specialitatea și competențele sale dobândite și atestate conform legii, capacitatea tehnică și dotarea materială ale unității sanitare. În aceste situații, medicul are obligația de a îndruma pacientul către alți medici sau alte unități sanitare pentru acordarea îngrijirilor medicale adecvate.

(2) În relația medic-pacient medicul are datoria de a informa de la început pacientul despre natura și limitele angajamentului său profesional, urmând ca pe parcursul actului medical să informeze pacientul despre afecțiunea curentă, comorbiditățile existente, planul de tratament și recuperare.

(3) Medicul are obligația de a acorda îngrijiri medicale pacienților, fără a-și pune în pericol propria siguranță.

ARTICOLUL 18 Diligența de informare.

Medicul va depune diligențe ca pacientul sau reprezentantul său legal să primească informații corecte, fundamentate științific, să înțeleagă informațiile medicale primite, natura și limitele relației medic-pacient și ale serviciilor medicale pe care pacientul urmează să le primească.

ARTICOLUL 19 Colaborarea cu alți profesioniști din domeniul sănătății

(1) Interacțiunile profesionale ale medicului cu alți medici sau profesioniști din domeniul sănătății trebuie să fie bazate pe colaborare, sprijin și respect reciproc, toleranță și nediscriminare.

(2) Medicul care îndrumă pacientul către un confrate are datoria de a-i pune la dispoziție acestuia toate datele medicale de care dispune.

(3) Medicul curant poate să ia în considerare recomandările altor confrăți referitoare la pacient, păstrându-și în același timp independența profesională.

(4) Comunicarea interdisciplinară trebuie să fie clară, completă și promptă, asigurând continuitatea și coerența actului medical.

ARTICOLUL 20 Consultul în echipă

(1) Medicul curant poate solicita, în beneficiul pacientului, consultul în echipă, urmând ca pacientul sau reprezentantul său legal să fie informat cu privire la opiniile medicale exprimate. Decizia finală aparține medicului curant.

(2) În situația în care pacientul este evaluat de către o comisie medicală, responsabilitatea profesională revine în egală măsură tuturor membrilor comisiei.

ARTICOLUL 21 Dreptul la o a doua opinie medicală.

Medicul curant are datoria de a respecta dreptul pacientului la o a doua opinie medicală.

ARTICOLUL 22 Circumstanțe care pot afecta independența profesională

(1) Medicul are datoria de a evita circumstanțele care aduc atingere independenței sale profesionale.

(2) Circumstanțele, potențiale sau reale, de natură a afecta independența profesională a medicului pot fi:

a) acceptarea situațiilor care pot afecta îngrijirile medicale acordate pacientului și necomunicarea acestora către structurile responsabile de corectarea lor;

b) orice înțelegere efectuată între medici, între medic și farmacist, între medic și personalul mediu sau auxiliar, între medic și orice persoane fizice sau juridice în scopul obținerii de avantaje patrimoniale și nepatrimoniale de către medic sau de către afinii săi până la gradul IV.

ARTICOLUL 23 Refuzul acordării serviciilor medicale

(1) Cu excepția situațiilor de urgențe medico-chirurgicale amenințătoare de viață, medicul poate refuza relația cu un pacient sau acordarea îngrijirilor medicale în următoarele situații:

a) dacă aceasta este de natură să îi afecteze independența profesională, imaginea sau nu este conformă cu exercitarea profesiei;

b) dacă un pacient sau aparținătorii acestuia sunt agresivi verbal și/sau fizic;

c) dacă pacientul manifestă o atitudine ostilă și/sau ireverențioasă față de medic;

d) dacă i se solicită efectuarea unui act medical neconform cu valorile sale morale, pe baza clauzei de conștiință declarate anual în scris la colegiul teritorial, recomandând pacientului adresarea către un alt medic;

e) dacă pacientul sau reprezentantul său legal solicită efectuarea de acte medicale ilicite sau contrare principiilor etice.

(2) În situațiile prevăzute la alin. 1) medicul îi va explica pacientului sau reprezentantului său legal motivele refuzului.

(3) Cu excepția situațiilor de urgențe medico-chirurgicale amenințătoare de viață, medicul poate refuza preluarea unui pacient nou doar în situațiile în care capacitatea sa profesională este depășită, iar acest lucru ar afecta calitatea îngrijirii. Decizia trebuie să fie justificată medical și profesional, nu subiectiv sau arbitrar.

(4) Refuzul trebuie exprimat într-un mod respectuos, fără discriminare, și justificat corespunzător. Ori de câte ori este posibil, medicul va sprijini pacientul în identificarea unei alternative rezonabile pentru preluarea în îngrijire.

ARTICOLUL 24 Practica independentă a profesiei medicale

(1) Medicii cu practică independentă au obligația de a afișa tarifele aplicate.

(2) Tarifele sunt stabilite de fiecare medic, cu excepția serviciilor medicale furnizate în baza unui contract.

(3) Perceperea unor onorarii de succes de către medicii cu practică independentă este interzisă.

(4) Medicul cu practică independentă poate refuza să presteze servicii medicale în cazul neachitării costurilor aferente, cu excepția urgențelor medico-chirurgicale amenințătoare de viață.

CAPITOLUL IV: Consimțământul informat

ARTICOLUL 25 Acordarea și retragerea consimțământului

(1) Cu excepția situațiilor prevăzute de lege, orice intervenție medicală se poate efectua numai după ce pacientul și-a exprimat consimțământul informat în cunoștință de cauză.

(2) Pacientul își poate retrage oricând consimțământul informat acordat anterior, până la finalizarea procedurilor. Pacientul are dreptul să refuze sau să oprească o intervenție medicală, în condiții de siguranță, asumându-și în scris răspunderea pentru decizia sa; consecințele refuzului sau ale opririi actelor medicale trebuie explicate pacientului și devin responsabilitatea acestuia.

(3) Dispozițiile privind retragerea consimțământului sunt valabile și în ceea ce privește consimțământul exprimat de o altă persoană decât pacientul, în condițiile legii.

ARTICOLUL 26 Consimțământul în cazul minorilor

(1) În cazul unei intervenții medicale asupra unui pacient minor, consimțământul pentru efectuarea acesteia se obține de la reprezentantul său legal, care declară în scris, pe propria răspundere, că deține această calitate, cu excepția situațiilor de urgență medico-chirurgicală amenințătoare de viață.

(2) În funcție de capacitatea sa de înțelegere, pacientul minor trebuie să fie implicat în procesul de luare a deciziilor medicale.

(3) Vârsta legală pentru exprimarea consimțământului informat este de 18 ani.

(4) Minorii își pot exprima consimțământul în absența părinților sau a reprezentantului legal în următoarele cazuri:

a) situații de urgență, când părinții sau reprezentantul legal nu pot fi contactați, iar minorul are capacitatea de a înțelege situația medicală în care se află;

b) situații medicale legate de diagnosticul și/sau tratamentul patologiilor sexuale și reproductive, la solicitarea expresă a minorului în vârstă de peste 16 ani.

ARTICOLUL 27 Consimțământul în cazul persoanelor fără capacitatea de a consimți

(1) În cazul în care pacientul major nu are capacitatea de a consimți la o intervenție medicală, aceasta se poate efectua doar cu consimțământul reprezentantului său legal, cu excepția situațiilor de urgență medico-chirurgicală amenințătoare de viață.

(2) Pacientul fără capacitate de a consimți trebuie să fie implicat în procesul de luare a deciziilor medicale.

ARTICOLUL 28 Informarea în vederea obținerii consimțământului informat

(1) Medicul are datoria de a furniza pacientului sau, după caz, reprezentantului său legal informațiile medicale relevante în vederea obținerii consimțământului informat.

(2) Informațiile și modalitatea de furnizare a acestora trebuie să fie adaptate nivelului de înțelegere al pacientului sau, după caz, al reprezentantului său legal.

ARTICOLUL 29 Consimțământul informat în situații de urgență

(1) În situațiile de urgență medico-chirurgicală în care pacientul nu își poate exprima consimțământul informat acesta va fi solicitat unui reprezentant legal, numit, sau rudei celei mai apropiate disponibile, conform prevederilor legale.

(2) Atunci când consimțământul informat nu poate fi obținut conform legii, de la pacient sau de la reprezentantul legal al acestuia, medicul va soluționa urgența medico-chirurgicală fără a avea consimțământul informat semnat.

CAPITOLUL V: Secretul profesional și accesul la datele medicale

ARTICOLUL 30 Secretul profesional.

Medicul are obligația de a păstra secretul profesional și de a acționa în acord cu dreptul legal al fiecărei persoane la respectarea vieții sale private, atât în timpul desfășurării activității medicale, cât și în afara acesteia, în limitele legii.

ARTICOLUL 31 Limitele obligației de păstrare a secretului profesional

(1) Obligația medicului de a păstra secretul profesional este opozabilă față de terți, cu excepția situațiilor prevăzute de lege sau la solicitarea pacientului, cu acordul scris al acestuia.

(2) Obligația medicului de a păstra secretul profesional persistă și după ce persoana respectivă a încetat să îi fie pacient sau a decedat, cu excepția situațiilor prevăzute de lege.

ARTICOLUL 32 Transmiterea datelor referitoare la sănătatea persoanei.

Medicul are obligația de a transmite informația medicală cu respectarea prevederilor prezentului cod și a legislației în vigoare.

CAPITOLUL VI: Situații speciale în exercitarea profesiei de medic

ARTICOLUL 33 Medicina de catastrofă

(1) Medicina de catastrofă se referă la situații de urgență de sănătate publică ca urmare a unor epidemii, pandemii, catastrofe, dezastre naturale, accidente cu victime multiple sau a unui război.

(2) În situațiile prevăzute la alin. (1) medicul poate fi pus în situația de a acționa în condițiile unor lipsuri de personal, mijloace materiale și infrastructură, care nu pot fi suplinite corespunzător și nici corectate în timp util.

(3) În situații de catastrofă medicul nu este responsabil pentru consecințele nefavorabile asupra pacientului, atât timp cât a depus diligențe pentru a salva viața sau integritatea fizică sau psihică a pacientului, raportat la dotările materiale disponibile, specialitatea și competențele medicale dobândite.

ARTICOLUL 34 Medicina la sfârșitul vieții

(1) În cazul pacienților la finalul vieții, medicul, în limitele competențelor sale, are datoria de a asigura îngrijiri terminale și paliative fără discriminare pe criterii de vârstă, de diagnostic și prognostic infaust, în conformitate cu prevederile Ghidului Consiliului European privind îngrijirile la sfârșitul vieții și cu legislația în vigoare.

(2) Sunt interzise tratamentele inumane sau degradante, precum și cele care produc un nivel de suferință nejustificat.

ARTICOLUL 35 Telemedicina

(1) Practicarea telemedicinii se va face cu respectarea legislației în vigoare.

(2) Atunci când medicul consideră că actul medical la distanță nu este în beneficiul pacientului are datoria de a recomanda acestuia deplasarea la o unitate medicală sau contactarea serviciului de urgență, după caz.

(3) Medicul trebuie să informeze pacientul despre beneficiile și limitele primirii de îngrijiri medicale la distanță, să obțină consimțământul informat al pacientului și să se asigure că este respectată confidențialitatea.

(4) Medicul are obligația de a documenta actul medical realizat prin telemedicină și de a respecta aceleași standarde profesionale aplicabile și de confidențialitate ca în cazul consultației acordate într-o unitate medicală.

ARTICOLUL 36 Folosirea inteligenței artificiale în practica medicală

(1) Medicul poate utiliza inteligența artificială, cu respectarea prevederilor legale.

(2) Utilizarea inteligenței artificiale în deciziile medicale nu poate substitui raționamentul clinic al medicului și nu poate declina sau exonera responsabilitatea medicului.

CAPITOLUL VII: Cerințe la întocmirea documentelor medicale

ARTICOLUL 37 Conformitatea documentelor cu realitatea medicală

(1) Orice activitate medicală se va consemna în documente adecvate înregistrării activității respective și se va finaliza cu un înscris medical.

(2) Documentele eliberate de medic persoanelor fizice și juridice îndreptățite vor conține doar date medicale care atestă realitatea medicală, așa cum rezultă din informațiile pe care medicul le deține în mod legal, asumate sub semnătură olografă sau semnătură electronică extinsă.

CAPITOLUL VIII: Relațiile colegiale

ARTICOLUL 38 Semnalarea erorilor profesionale

(1) Medicul care ia cunoștință despre aspecte care, în opinia sa, ar putea constitui erori profesionale săvârșite de un confrate își va informa verbal sau în scris confratele.

(2) Dacă eroarea nu este corectată ori apreciază că nu s-au întreprins toate măsurile adecvate situației, medicul va sesiza colegiul teritorial al medicilor, fără a face publice informațiile.

ARTICOLUL 39 Primordialitatea concilierii. În orice situație litigioasă ori divergență în activitatea profesională cu un alt membru al colegiului, înaintea oricărui demers public, este obligatorie procedura de conciliere din cadrul comisiilor de litigii organizate la colegiile teritoriale ale medicilor.

ARTICOLUL 40 Obligația de sprijin reciproc și de loialitate

(1) În toate situațiile și împrejurările legate de exercitarea obligațiilor profesionale medicii își vor acorda sprijin reciproc și vor acționa cu loialitate unul față de celălalt.

(2) Obligația de sprijin și loialitate trebuie să existe și față de CMR.

ARTICOLUL 41 Concurența neloială

(1) Este interzisă practicarea concurenței neloiale în exercitarea activității medicale sau în legătură cu aceasta.

(2) Prin concurență neloială se înțelege orice acțiune, atitudine sau altă formă de manifestare a medicului, în mod direct sau prin intermediul personalului angajat, al colaboratorilor sau al unor terțe persoane, făcută cu scopul de a menține sau atrage pacienți ori de a crește veniturile obținute din activitatea medicală în detrimentul altor concurenți, cum ar fi:

- a) deturnarea sau încercarea de deturnare a pacienților prin discreditarea unui confrate;
- b) perceperea unor tarife subevaluate în raport cu tarifele practicate sau calitatea prestației, atât din punctul de vedere al prestigiului profesiei, cât și din punctul de vedere al onestității față de pacient, cu scopul de a atrage pacienți ori de a crește veniturile obținute din activitatea medicală, în detrimentul altor concurenți, cu riscul de a oferi servicii la nivel calitativ inferior;
- c) atragerea pacienților cu avantaje materiale oferite sub orice formă;
- d) determinarea pacienților de a se adresa unei anumite unități medicale sau unui anumit medic prin metode de presiune, publicitate mascată sau înșelătoare;
- e) oferirea de avantaje materiale unei persoane fizice sau juridice pentru atragerea pacienților;
- f) racolarea personalului instruit și format la un furnizor de servicii medicale concurent;
- g) încheierea unui acord ilicit cu alți medici, farmaciști sau alt personal din domeniul sănătății în măsură să afecteze libertatea și independența profesională a medicilor sau în scopul atragerii pacienților;
- h) orice formă de reclamă comparativă sau nefundamentată științific.

(3) Este admis serviciul gratuit sau voluntariatul în scopuri filantropice și nu pentru a menține sau atrage pacienți ori pentru a crește veniturile obținute din activitatea medicală în detrimentul altor concurenți.

(4) Atragerea pacienților de către medic profitând de mandatul deținut sau de funcția administrativă ocupată este interzisă, fiind contrară principiilor fundamentale ale exercitării profesiei.

(5) Exercițarea unei funcții publice nu trebuie să aducă atingere principiilor de imparțialitate, echitate și demnitate profesională și nu poate fi folosită ca mijloc de promovare personală în scopuri medicale sau comerciale.

(6) Este interzis parteneriatul cu terți din afara sistemului medical în scopul atragerii pacienților, prin oferirea de reduceri la achiziționarea de servicii sau produse de la aceștia, în scopul obținerii

de reduceri sau beneficii într-o anumită unitate medicală.

CAPITOLUL IX: Publicitatea activităților medicale

ARTICOLUL 42 Scopul publicității

(1) Publicitatea serviciilor medicale are rol exclusiv informativ cu privire la activitatea și serviciile prestate de medic în unitățile sanitare.

(2) Conținutul publicitar permis se rezumă exclusiv la următoarele informații:

- a) serviciile autorizate în condițiile legii pe care medicul sau echipa medicală le furnizează;
- b) specializările, competențele profesionale, gradele profesionale ale medicului, emise sau recunoscute de Ministerul Sănătății în condițiile legii din România;
- c) titlurile științifice și academice dobândite sau recunoscute în condițiile legii din România;
- d) curriculum vitae profesional și academic al medicului;
- e) denumirea formei de exercitare a profesiei, denumirea comercială, adresa sediului principal și secundar;
- f) logo, siglă, slogan, care respectă principiile deontologice;
- g) toate canalele de comunicare disponibile;
- h) imagini și/sau materiale video care reflectă exclusiv cazuistica proprie, cu respectarea drepturilor pacienților;
- i) informații în vederea educației sanitare a pacientului;
- j) orarul de funcționare.

(3) Publicitatea trebuie să corespundă realității și să nu garanteze obținerea unui rezultat, să nu conțină informații false, nefundamentate științific ori care ar putea induce publicul în eroare, care ar putea pune în pericol sănătatea publică sau care ar putea afecta imaginea medicului, a profesiei ori reputația colegilor.

(4) Medicii trebuie să fie vigilenți în ceea ce privește utilizarea numelui, funcției și declarațiilor lor. Aceștia nu trebuie să tolereze utilizarea numelui sau a activității lor profesionale în scopuri comerciale de către organizațiile publice sau private în care își practică profesia sau cărora le oferă asistență.

C. CODUL DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE AL ASISTENTULUI MEDICAL GENERALIST, AL MOAȘEI ȘI AL ASISTENTULUI MEDICAL DIN ROMÂNIA

Acte normative:

- ✓ Monitorul Oficial nr. 560/august 2009
- ✓ Legea nr. 46/2003 privind drepturile pacientului,
- ✓ Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 144/2008 privind exercitarea profesiei de asistent medical generalist, a profesiei de moașă și a profesiei de asistent medical, precum și organizarea și funcționarea Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, ale Statutului Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, adoptat prin Hotărârea Adunării generale naționale a Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România nr. 1/2009
- ✓ Regulamentul de organizare și funcționare al Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, adoptat prin Hotărârea Adunării generale naționale a Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România nr. 3/2009
- ✓ Norme legale în materie pe specialități, cu modificările ulterioare.

CAPITOLUL I: Principii generale

ART.1 Codul de etică și deontologie al asistentului medical generalist, al moașei și al asistentului medical din România cuprinde un ansamblu de principii și reguli ce reprezintă valorile fundamentale în baza cărora se exercită profesia de asistent medical generalist, profesia de moașă și profesia de asistent medical pe teritoriul României.

ART.2 Codul de etică și deontologie al asistentului medical generalist, al moașei și al asistentului medical din România are drept principal scop:

- a) ocrotirea drepturilor pacienților;
- b) respectarea obligațiilor profesionale de către asistenții medicali generaliști, moașe și asistenții medicali;
- c) apărarea demnității și a prestigiului profesiei de asistent medical generalist, de moașă și de asistent medical;
- d) recunoașterea profesiei, a responsabilității și încrederii conferite de societate, precum și a obligațiilor interne ce derivă din această încredere.

ART. 3 Principiile fundamentale în baza cărora se exercită profesia de asistent medical generalist, profesia de moașă și profesia de asistent medical pe teritoriul României sunt următoarele:

- a) exercitarea profesiei se face exclusiv în respect față de viața și de persoana umană;
- b) în orice situație primează interesul pacientului și sănătatea publică;
- c) respectarea în orice situație a drepturilor pacientului;
- d) colaborarea, ori de câte ori este cazul, cu toți factorii implicați în asigurarea stării de sănătate a pacientului;
- e) acordarea serviciilor se va face la cele mai înalte standarde de calitate posibile, pe baza unui nivel înalt de competențe, aptitudini practice și performanțe profesionale fără niciun fel de discriminare;
- f) în exercitarea profesiei asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali trebuie să dovedească loialitate și solidaritate unii față de alții în orice împrejurare, să își acorde colegial ajutor și asistență pentru realizarea îndatoririlor profesionale;
- g) asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali trebuie să se comporte cu cinste și demnitate profesională și să nu prejudicieze în niciun fel profesia sau să submineze încrederea pacientului.

CAPITOLUL II: Responsabilitatea personală, integritatea și independența profesională a asistenților medicali generaliști, moașelor și asistenților medicali

ART. 4 Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical trebuie să evite în exercitarea profesiei atitudinile ce aduc atingere onoarei profesiei și să evite tot ceea ce este incompatibil cu demnitatea și moralitatea individuală și profesională.

ART. 5 Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical au obligația să manifeste o conduită ireproșabilă față de bolnav, respectând întotdeauna demnitatea acestuia.

ART. 6 În caz de pericol public, asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical nu au dreptul să își abandoneze bolnavii, cu excepția unui ordin formal al unei autorități competente, conform legii.

ART. 7 Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical sunt răspunzători pentru fiecare dintre actele lor profesionale.

ART. 8 Pentru riscurile ce decurg din activitatea profesională, asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali din sistemul public sau privat încheie o asigurare de răspundere civilă pentru greșeli în activitatea profesională.

ART. 9 Încredințarea atribuțiilor proprii unor persoane lipsite de competență constituie greșeală deontologică.

ART. 10 Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical trebuie să comunice cu pacientul într-o manieră adecvată, folosind un limbaj respectuos, minimalizând terminologia de specialitate pe înțelesul acestora.

ART. 11 Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical trebuie să evite orice modalitate de a cere recompense, altele decât formele legale de plată.

CAPITOLUL III: Raporturi profesionale cu alți profesioniști din domeniul medico-sanitar și instituții

SECȚIUNEA 1: Raporturile profesionale cu alți profesioniști din domeniul sanitar

ART. 12 În baza spiritului de echipă, asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali își datorează sprijin reciproc.

ART. 13 Constituie încălcări ale regulilor etice:

- a) jignirea și calomnierea profesională;
- b) blamarea și defăimarea profesională;
- c) orice alt act sau fapt care poate aduce atingere demnității profesionale a asistentului medical generalist, a moașei și a asistentului medical.

ART. 14

(1) În cazul unor neînțelegeri, în considerarea calității profesionale, conflictul în primă instanță trebuie mediat de biroul consiliului județean, la nivel județean/municipiului București, și de Biroul executiv, la nivel național.

(2) Dacă acesta persistă, cei implicați se pot adresa Comisiei de etică și deontologie sau justiției, fiind interzisă perturbarea activității profesionale din aceste cauze.

(3) În cazul în care se constată încălcări ale regulilor etice, se urmează procedura de sancționare, conform prevederilor Statutului Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, adoptat prin Hotărârea Adunării generale naționale a Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România nr. 1/2009.

ART. 15 În cazul colaborării mai multor asistenți medicali generaliști, moașe și asistenți medicali pentru examinarea, tratamentul sau îngrijirea aceluiași pacient, fiecare practician își asumă responsabilitatea individual prin aplicarea parafei profesionale în dreptul fiecărei manevre sau tehnici executate personal.

ART. 16 În interesul pacienților, asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali vor avea relații de colaborare cu celelalte profesii din domeniul sanitar, cu respectarea demnității și onoarei profesionale.

SECȚIUNEA a 2-a: Raporturile profesionale cu instituțiile

ART. 17 Angajatorul trebuie să asigure condiții optime asistentului medical generalist, moașei și asistentului medical în exercitarea profesiei.

ART. 18 Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical aduc la cunoștința persoanelor competente și autorităților competente orice circumstanță care poate prejudicia îngrijirea sau calitatea tratamentelor, în special în ceea ce privește efectele asupra persoanei sau care limitează exercițiul profesional.

ART. 19 Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical, în concordanță cu diferitele niveluri de responsabilitate pe care le îndeplinesc, contribuie la orientarea politicilor și dezvoltarea sistemului de sănătate.

CAPITOLUL IV: Educația medicală continuă

ART. 20 În vederea creșterii gradului de pregătire profesională, asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali au obligația să efectueze cursuri și alte forme de educație continuă creditate de Ordinul Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, denumit în continuare OAMGMAMR, precum și alte forme de educație continuă prevăzute

de lege pentru îndeplinirea numărului minim de credite anual necesar reautorizării exercitării profesiei.

CAPITOLUL V: Obligații etice și deontologice

SECȚIUNEA 1 Obligația acordării îngrijirilor medicale

ART. 21 Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical, în exercitarea profesiei, nu pot face discriminări pe baza rasei, sexului, vârstei, apartenenței etnice, originii naționale sau sociale, religiei, opțiunilor politice sau antipatiei personale, a condiției sociale față de pacienți.

ART. 22 Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical au obligația de a lua măsuri de acordare a primului ajutor.

ART. 23 Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical au obligația să acorde asistență medicală și îngrijirile necesare în limita competenței lor profesionale.

ART. 24 În caz de calamități naturale (cutremure, inundații, epidemii, incendii) sau accidentări în masă (naufragii, accidente rutiere sau aviatice, accidente nucleare etc.), asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical sunt obligați să răspundă la chemare, să își ofere de bunăvoie serviciile de îngrijire, imediat ce au luat cunoștință despre eveniment.

ART. 25

(1) Voința pacientului în alegerea asistentului medical generalist, a moașei și a asistentului medical trebuie întotdeauna respectată, indiferent care ar fi sensul acesteia.

(2) Dacă pacientul se află într-o stare fizică sau psihică ce nu îi permite exprimarea lucidă a voinței, aparținătorii sau apropiații celui suferind trebuie preveniți și informați corect, pentru a hotărî în numele acestuia, cu excepția imposibilității (de identificare, de comunicare, de deplasare etc.) sau a urgențelor.

ART. 26 Dacă în urma examinării sau în cursul îngrijirilor asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical consideră că nu au suficiente cunoștințe sau experiență pentru a asigura o asistență corespunzătoare, se vor consulta cu alți colegi sau vor îndruma bolnavul către alți specialiști.

ART. 27 Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical vor păstra o atitudine de strictă neutralitate și neamestec în problemele familiale (morale, materiale etc.) ale pacientului, exprimându-și părerea numai dacă intervenția este motivată de interesul sănătății pacientului, cu consimțământul prealabil al acestuia.

ART. 28 Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical pot refuza acordarea unor îngrijiri către pacient atunci când refuzul este justificat de interesul sănătății pacientului, cu excepția situațiilor de urgență.

SECȚIUNEA a 2-a: Respectarea drepturilor pacientului

ART. 29 Pacientul are următoarele drepturi: dreptul la informația medicală, dreptul la consimțământ, dreptul la confidențialitatea informațiilor și viața privată, drepturi în domeniul reproducerii, drepturi la tratament și îngrijiri medicale.

SECȚIUNEA a 3-a: Consimțământul

ART. 30 O intervenție medicală nu se poate efectua decât după ce pacientul sau reprezentantul legal al acestuia, în cunoștință de cauză, și-a dat consimțământul. Pacientul are dreptul să refuze sau să oprească o intervenție medicală, asumându-și în scris răspunderea pentru decizia sa; consecințele refuzului său, al opririi actelor medicale trebuie explicate pacientului.

ART. 31 Consimțământul pacientului sau, după caz, al reprezentantului legal al acestuia este obligatoriu:

- a) pentru recoltarea, păstrarea, folosirea tuturor produselor biologice prelevate din corpul său, în vederea stabilirii diagnosticului sau a tratamentului cu care acesta este de acord;
- b) în cazul supunerii la orice fel de intervenție medicală;
- c) în cazul participării sale la învățământul medical clinic și la cercetarea științifică;

d) în cazul fotografierii sau filmării sale într-o unitate medicală;

e) în cazul donării de sânge în condițiile prevăzute de lege.

ART. 32 Consimțământul pacientului sau al reprezentantului legal al acestuia, după caz, nu este obligatoriu în următoarele situații:

a) când pacientul nu își poate exprima voința, dar este necesară o intervenție medicală de urgență;

b) în cazul în care furnizorii de servicii medicale consideră că intervenția este în interesul pacientului, iar reprezentantul legal refuză să își dea consimțământul, asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical sunt obligați să anunțe medicul curant/de gardă (decizia fiind declinată unei comisii de arbitraj de specialitate).

SECȚIUNEA a 4-a Secretul profesional

ART. 33

(1) Secretul profesional este obligatoriu.

(2) Secretul profesional există și față de aparținători, colegi sau alte persoane din sistemul sanitar, neinteresate în tratament, chiar și după terminarea tratamentului și decesul pacientului.

ART. 34 Obiectul secretului profesional îl constituie tot ceea ce asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical, în calitatea lor de profesioniști, au aflat direct sau indirect în legătură cu viața intimă a pacientului, a familiei, a aparținătorilor, precum și problemele de diagnostic, prognostic, tratament, circumstanțe în legătură cu boala și alte diverse fapte, inclusiv rezultatul autopsiei.

ART. 35 Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical răspund disciplinar pentru destăinuirea secretului profesional, excepție făcând situația în care pacientul și-a dat consimțământul expres pentru divulgarea acestor informații, în tot sau în parte.

ART. 36 Interesul general al societății (prevenirea și combaterea epidemiilor, a bolilor venerice, a bolilor cu extindere în masă și altele asemenea prevăzute de lege) primează față de interesul personal al pacientului.

ART. 37 În comunicările științifice, cazurile vor fi astfel prezentate încât identitatea pacientului să nu poată fi recunoscută.

ART. 38 Informațiile cu caracter confidențial pot fi furnizate de către asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical numai în cazul în care pacientul își dă consimțământul explicit sau dacă legea o cere în mod expres.

CAPITOLUL VI: Situații speciale în practicarea profesiei în sistem instituționalizat

SECȚIUNEA I: Situația bolnavului psihic

ART. 39 Persoanele cu tulburări psihice beneficiază de asistență medicală și de îngrijiri de sănătate de aceeași calitate cu cele aplicate altor categorii de bolnavi și adaptate cerințelor lor de sănătate.

ART. 40 Orice persoană cu tulburări psihice trebuie apărată de daunele pe care ar putea să le producă administrarea nejustificată a unui medicament, tehnică sau manevră de îngrijire și tratament, de maltratarea din partea altor pacienți sau persoane ori de alte acte de natură să antreneze o suferință fizică sau psihică.

ART. 41

(1) Pacientul cu tulburări psihice trebuie să fie implicat în procesul de luare a deciziei atât cât permite capacitatea lui de înțelegere. În cazul în care pacientul cu tulburări psihice nu își poate exprima liber voința, consimțământul în scris trebuie luat de la reprezentantul legal al acestuia.

(2) Nu este necesară obținerea consimțământului în condițiile prevăzute la alin. (1) atunci când este necesară intervenția de urgență.

(3) Pacientul are dreptul să refuze sau să oprească o intervenție medicală, după caz, asumându-și în scris răspunderea pentru decizia sa; consecințele refuzului sau ale opririi actelor medicale trebuie explicate pacientului, cu informarea medicului, dacă întreruperea tratamentului sau a îngrijirilor are drept consecință punerea în pericol a vieții pacientului.

ART. 42 Orice persoană care suferă de tulburări psihice trebuie tratată cu omenie și respectul demnității umane și trebuie să fie apărată împotriva oricăror forme de exploatare economică, sexuală sau de altă natură, împotriva tratamentelor vătămătoare și degradante. Nu este admisă nicio discriminare bazată pe o tulburare psihică.

SECȚIUNEA a 2-a: Prescrierea, eliberarea pe baza unei rețete medicale și administrarea drogurilor

ART. 43 Prescrierea, eliberarea pe baza unei rețete medicale și administrarea drogurilor, în alte condiții decât cele prevăzute de lege, constituie infracțiune.

SECȚIUNEA a 3-a: Pacientul privat de libertate

ART. 44 Asistentului medical generalist, moașei și asistentului medical care îngrijesc un pacient privat de libertate le este interzis să aducă atingere integrității fizice, psihice sau demnității acestuia.

ART. 45 Dacă asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical constată că pacientul privat de libertate a suportat maltratări, aceștia au obligația să informeze organele competente.

SECȚIUNEA a 4-a: Situația pacienților infectați cu HIV sau bolnavi de SIDA

ART. 46

(1) Pacienții infectați cu HIV sau bolnavi de SIDA au dreptul la îngrijire și tratament medical în mod nediscriminatoriu, asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical fiind obligați să asigure îngrijirile de sănătate și tratamentele prescrise acestor pacienți.

(2) Păstrarea confidențialității asupra datelor privind persoanele infectate cu HIV sau bolnave de SIDA este obligatorie pentru asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical care au în îngrijire, supraveghere și/sau tratament astfel de persoane.

(3) Între specialiștii medico-sanitari, informațiile cu privire la statusul HIV/SIDA al unui pacient trebuie să fie comunicate.

CAPITOLUL VII: Practicarea profesiei în sistem privat. Îngrijirile la domiciliu

ART. 47 Asistenții medicali generalişti, moașele și asistenții medicali exercită profesia în regim salarial și/sau independent.

ART. 48 Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical care își desfășoară activitatea în calitate de titular sau asociat al unui cabinet de practică medicală pot furniza îngrijiri medicale la domiciliu, dacă sunt autorizați în acest sens, în conformitate cu prevederile legale privind organizarea și funcționarea îngrijirilor la domiciliu.

ART. 49 Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical sunt obligați să comunice medicului care a recomandat aceste servicii situația evoluției stării de sănătate a pacientului îngrijit.

ART. 50 Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical chemați într-o familie ori colectivitate trebuie să respecte regulile de igienă și de profilaxie, în exercitarea profesiei.

CAPITOLUL VIII: Probleme ale îngrijirii minorilor

ART. 51 Dacă asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical apreciază că minorul este victima unei agresiuni sau privațiuni, trebuie să încerce să îl protejeze, uzând de prudență, și să alerteze autoritatea competentă.

ART. 52 Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical trebuie să fie apărătorul copilului bolnav, dacă apreciază că starea de sănătate nu este bine înțeleasă sau nu este suficient de bine protejată.

ART. 53 În vederea efectuării tehnicilor și/sau a manevrelor de îngrijire și/sau de tratament asupra unui minor, consimțământul trebuie obținut de la reprezentantul legal al minorului, cu excepția situațiilor de urgență.

CAPITOLUL IX: Probleme ale experimentării pe om

ART. 54

(1) Se interzice provocarea de îmbolnăviri artificiale unor oameni sănătoși, din rațiuni experimentale.
(2) Dispozițiile prezentului articol se completează cu celelalte prevederi legale incidente în materie.

ART. 55 Impunerea, cu forța sau prin inducere în eroare, a experimentului pe om reprezintă o abatere gravă pentru orice asistent medical generalist, moașă și asistent medical care participă în mod voluntar și conștient la asemenea fapte.

CAPITOLUL X: Dispoziții speciale

ART. 56 La primirea în OAMGMAMR, asistentul medical generalist, moașă și asistentul medical vor depune următorul jurământ:

„În numele Vieții și al Onoarei,

jur să îmi exercit profesia cu demnitate, să respect ființa umană și drepturile sale și să păstrez secretul profesional.

Jur că nu voi îngădui să se interpună între datoria mea și pacient considerații de naționalitate, rasă, religie, apartenență politică sau stare socială.

Voi păstra respectul deplin pentru viața umană chiar sub amenințare și nu voi utiliza cunoștințele mele medicale contrar legilor umanității.

Fac acest jurământ în mod solemn și liber!”

ART. 57 Dovedirea calității de membru al OAMGMAMR se face cu certificatul de membru, eliberat de OAMGMAMR.

ART. 58 Actele medicale și de îngrijire efectuate de asistenți medicali generaliști, moașe și asistenți medicali vor purta parafa și semnătura acestora, pentru asumarea răspunderii individuale și probarea responsabilității profesionale.

ART. 59 Modelul certificatului de membru și al parafei profesionale sunt adoptate de Consiliul Național al OAMGMAMR, ca anexe ale Statutului Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, adoptat prin Hotărârea Adunării Generale Naționale a Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România nr. 1/2009 și fac parte integrantă din acesta.

CAPITOLUL XI: Dispoziții finale

ART. 60 Nerespectarea prevederilor prezentului cod de etică și deontologie constituie abatere și atrage răspunderea disciplinară.

ART. 61 Răspunderea disciplinară a membrilor OAMGMAMR nu exclude răspunderea civilă, penală, administrativă sau materială.

ART. 62 Procedura de sesizare și soluționare a cauzelor este prevăzută în Statutul OAMGMAMR.

ART. 63 Toți asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali au obligația de a informa consiliul județean al OAMGMAMR, respectiv al municipiului București despre modificările survenite în situația lor profesională.

D. ETICA ȘI DEONTOLOGIA BIOCHIMISTULUI, BIOLOGULUI ȘI CHIMISTULUI

ART. 1 Dispoziții generale

Conținutul și caracteristicile activității biochimistului, biologului și chimistului sunt:

- efectuează investigații de laborator conform pregătirii și specializării;
- participă la programe de control privind starea de sănătate a populației;
- participă la formarea teoretică și practică a viitorilor specialiști care au inclusă practica de laborator în programele de pregătire;
- participă, împreună cu medicii și alte categorii de personal, la cercetarea în domeniul medical;
- participă, împreună cu alte categorii de personal, la protejarea mediului ambiant.

ART. 2 Responsabilitatea personală

În exercitarea profesiei, biochimistul, biologul și chimistul din sistemul sanitar respectă demnitatea ființei umane și principiile eticii, dând dovadă de responsabilitate profesională și morală, acționând întotdeauna în interesul pacientului, al familiei pacientului și al comunității.

Biochimistul, biologul și chimistul din sistemul sanitar sunt obligați să păstreze secretul profesional. Litigiile sau abaterile de la etica profesională se analizează și măsurile se iau, după caz, de către șeful echipei medicale sau de conducerea unității ori de către Colegiul Medicilor din România, împreună cu Ordinul Biochimistilor, Biologilor și Chimistilor, potrivit Codului de etică și deontologie profesională a biochimistilor, biologilor și chimistilor din sistemul sanitar.

ART. 3 Calitate si excelenta

Specialistul în Chimie Clinica și Medicina de laborator (biolog, chimist și biochimist) pune cunostintele sale în ceea ce privește capacitatea de diagnostic de laborator (inclusiv indicația pentru analize, fiabilitatea rezultatelor, interpretarea rezultatelor și cercetarea științifică) în slujba serviciului de diagnostic, tratament și prevenire a bolilor omului.

ART. 4 Dezvoltarea profesionala continua

Pentru a-și îndeplini îndatoririle în mod optim și în conformitate cu ceea ce este considerat de buna practică în profesia sa și având în vedere legile țării, Specialistul în Chimie Clinica și Medicina de laborator (biolog, biochimist și chimist) trebuie să :

a). mențină și să dezvolte competența sa la cel mai înalt nivel de calitate în toate domeniile relevante (științifice și practice) cu privire la evoluțiile de îngrijire a sănătății, în general, și Chimie Clinica și Medicina de laborator, în special, prin participarea în mod regulat la cursuri de formare relevante și alte programe de pregătire și dezvoltare profesională continuă, pe întreaga durată a activității profesionale și în timpul exercitării profesiei sale;

b). accepte sarcini/misiuni numai în domeniul sau de competență; dincolo de aceste limite, el va lucra în colaborare cu experții corespunzători;

c). să se informeze continuu asupra codurilor legale de practică, care afectează munca lui.

Specialistul în Chimie Clinica și Medicina de Laborator (biolog, biochimist și chimist) trebuie să-și mențină angajamentul la profesia sa din domeniul Chimiei Clinice și Medicinii de Laborator, acela de a lua parte la activitățile societăților sale științifice, în special ale celor care promovează profesia și contribuie la formarea continuă a membrilor lor.

ART. 5 Onestitate si integritate

Integritatea profesională și onestitatea intelectuală a Specialistului în Chimie Clinica și Medicina de laborator (biolog, biochimist și chimist) sunt o garanție a imparțialității sale de analiză, judecată și decizie.

Specialistul în Chimie Clinica și Medicina de laborator (biolog, biochimist și chimist), trebuie să evite în orice moment, înșelăciunea în ceea ce privește cunostintele sale profesionale și științifice, cum ar fi fraudă, plagiat, tainuirea, omisiunea necorespunzătoare a informațiilor precum și exprimarea opiniilor incorecte sau care induc în eroare în activitatea clinică și în cercetare.

Specialistul în Chimie Clinica și Medicina de Laborator (biolog, biochimist și chimist) nu va accepta nici o obligație care-l aduce în conflict cu independența sa profesională. În special, acesta se angajează :

a). de a nu solicita sau accepta cadouri, avantaje pecuniare sau beneficii din industria medicamentelor sau industria de diagnostic, cu excepția cazului în care sunt de valoare monetară scăzută și irelevante pentru a practica profesia în Chimie Clinica și Medicina de Laborator

b). de a nu solicita sau accepta sponsorizări de la promoțiile de vânzare pentru simpozioane sau congrese cu excepția cazului în care sponsorizarea este la nivel rezonabil și este subordonată scopului principal al întâlnirii și nu se extinde la alte persoane din afara sferei profesionale.

c). sa nu accepte sprijin financiar din partea industriei, direct sau indirect, altul decât pentru evenimente cu scopuri pur profesionale si stiintifice; astfel de cadouri trebuie sa fie întotdeauna la un nivel rezonabil si subordonate obiectivului stiintific principal al evenimentului si nu trebuie sa fie extinse la alte persoane în afara profesionistilor din domeniul sanataii.

ART. 6 Relații care se stabilesc în exercitarea profesiei de biochimist, biolog și chimist din sistemul sanitar

- (1) Specialistul în Chimie Clinica si Medicina de Laborator (biolog, chimist si biochimist) actioneaza în permanenta cu curtoazie, cinste si integritate în relatiile sale cu pacientii si alte persoane, inclusiv colegii din domeniul profesional si nu trebuie sa se angajeze în nici o activitate sau comportament care ar putea discredita profesia sau a submina încrederea publica în profesie.
- (2) El nu trebuie sa abuzeze de pozitia sa profesionala pentru a stabili relatii nepotrivite cu pacientii, pentru a convinge pacientii sa dea sau împrumuta bani sau beneficii, pentru a recomanda tratamente sau investigatii care nu sunt în interesul superior al pacientului, sau de a nu recomanda sau efectua investigatii sau tratamente medicale care nu intra în sfera sa de competenta.
- (3) El trebuie sa raporteze angajatorilor sau organismelor de reglementare cazurile în care el considera ca un coleg din sanatare are un comportament inadecvat sau performanta lui este o amenintare la adresa sanataii unui pacient.
- (4) Activitatea biochimistului, biologului și chimistului din sistemul sanitar se desfășoară individual sau în cadrul unor colective mixte.

Biochimistul, biologul și chimistul din sistemul sanitar colaborează cu medicul și recunosc rolul coordonator al acestuia, precum și cu ceilalți membri ai colectivului, participând la menținerea relațiilor amiabile în cadrul acestuia și contribuind la asigurarea calității actului medical.

(5) Membrii Ordinului Biochimistilor, Biologilor și Chimistilor în sistemul sanitar din România sunt obligați să aplice parafa cuprinzând numele, prenumele, gradul și specialitatea pe toate buletinele pentru analizele pe care le efectuează.

(6) Relațiile dintre biochimisti, biologi și chimiști din sistemul sanitar se bazează pe corectitudine, colaborare, respect reciproc și solidaritate profesională, potrivit Codului de etică și deontologie profesională a biochimistilor, biologilor și chimiștilor din sistemul sanitar.

ART. 7 Independenta si imparțialitatea

Specialistul în Chimie Clinica si Medicina de Laborator (biolog, biochimist si chimist) trebuie sa-si exercite judecata profesionala în cadrul responsabilitatilor sale imparțial si obiectiv, dupa luarea în considerare a tuturor circumstantelor relevante, în interesul pacientului sau, fara presiuni din surse externe sau conflicte de interese.

El trebuie sa se asigure de asemenea ca interesele participantilor la cercetare sunt protejate.

Specialistul în Chimie Clinica si Medicina de Laborator (biolog, biochimist si chimist) va servi fiecare pacient în parte la cele mai înalte standarde ale capacitatii profesionale si va furniza publicului larg informatii, în domeniul sau de competenta, pentru a permite o înțelegere corecta a problemelor de sanatare de interes public.

ART. 8 Confidentialitatea

Specialistul în Chimie Clinica si Medicina de Laborator (biolog, biochimist si chimist), fara a aduce atingere legislatiei privind viata privata, este obligat sa respecte confidentialitatea informatiilor obtinute de catre acesta în activitatea sa profesionala. Specialistul în Chimie Clinica si Medicina de Laborator (biolog, biochimist si chimist) trebuie sa nu utilizeze abuziv aceste informatii. El se va asigura ca informatiile despre un pacient nu sunt divulgate altor persoane decât în anumite situatii, ca de exemplu altor profesioniști de sanatare implicati în îngrijirea pacientului, si, acolo unde este posibil, cu consimțământul informat al pacientului.

ART. 9 Conflictul cu convingerile morale si etice

Specialistul în Chimie Clinică și Medicină de Laborator (biolog, biochimist și chimist) nu este obligat să ofere un serviciu profesional dacă acesta este în conflict cu propriile convingeri morale sau religioase, dar trebuie să respecte convingerile morale, religioase și culturale ale pacienților. Dacă el este de acord să furnizeze un serviciu, el trebuie să înlăture convingerile religioase personale, culturale, fiziologice sau de altă natură. El trebuie să asigure un acces echitabil la serviciile sale tuturor celor care au dreptul să le folosească.

ART. 10 Delegația și supravegherea

Ca șef și/sau membru al echipei care lucrează în Chimie Clinică și Medicină de laborator, Specialistul în Chimie Clinică și Medicină de laborator (biolog, biochimist și chimist), având în vedere circumstanțele speciale ale situației în cauză, trebuie să :

- a). obține o definiție clară a serviciilor solicitate de el și/sau echipa sa;
- b). se asigure că toate activitățile în laborator sunt organizate și executate cât mai exact și cât mai repede posibil;
- c). protejeze securitatea și bunăstarea colegilor săi, natura și mediul înconjurător;
- d) respecte superiorii, colegii și subordonații prin luarea în considerare a cerințelor și aspirațiilor lor, cu condiția ca acestea să respecte legile și etica profesiilor lor;
- e) depună eforturi pentru un nivel ridicat de realizare tehnică a sarcinilor sale, să contribuie și să promoveze un mediu sanatos și plăcut pentru colegii săi;
- f) se asigure că în cazul în care o sarcină este delegată unei persoane, aceasta are cunoștințele, aptitudinile și competențele necesare pentru a îndeplini această sarcină în mod eficient și eficace și este supravegheată corespunzător.

ART. 11 Publicitatea

Publicitatea pentru serviciile unor Specialiști în Chimie Clinică și Medicină de Laborator (biolog, biochimist și chimist) trebuie să fie corectă, onestă, legală, decentă și trebuie să se concentreze exclusiv pe serviciile profesionale oferite.

ART. 12 Dispoziții finale

Biochimistii, biologii și chimiștii din spital sunt obligați să respecte prevederile legii privind exercitarea profesiunilor proprii și reglementările specifice sectorului medical.

E. ETICA ȘI DEONTOLOGIA FARMACISTULUI

ART. 1 Principii generale

Principiile fundamentale în baza cărora se exercită profesia de farmacist sunt următoarele:

- a) exercitarea profesiei se face exclusiv în respect față de viața și de persoana umană;
- b) în orice situație primează interesul pacientului și sănătatea publică;
- c) respectarea în orice situație a drepturilor pacientului;
- d) colaborarea ori de câte ori este cazul cu toți factorii implicați în asigurarea stării de sănătate a pacientului;
- e) adoptarea unui rol activ față de informarea și educația sanitară a publicului, precum și față de combaterea toxicomaniei, polipragmaziei, dopajului, automedicației și a altor flageluri;
- f) acordarea serviciilor farmaceutice se face la cele mai înalte standarde de calitate posibile pe baza unui nivel înalt de competență științifică, aptitudini practice și performanțe profesionale, în concordanță cu progresele științelor și practicii farmaceutice;
- g) în exercitarea profesiei farmacistii trebuie să dovedească loialitate și solidaritate unii față de alții în orice împrejurare, să își acorde colegial ajutor și asistență pentru realizarea îndatoririlor profesionale;

h) farmaciștii trebuie să se comporte cu cinste și demnitate profesională și să nu prejudicieze în niciun fel profesia de farmacist sau să submineze încrederea publică în aceasta. În situațiile în care în rezolvarea unei probleme alegerea soluției nu este prevăzută în normele legale, farmacistul trebuie să ia o decizie concordantă cu etica profesiei și să își asume responsabilitatea. Pentru respectarea principiilor de mai sus farmacistul este obligat să își păstreze libertatea și independența profesională conform jurământului profesiei. Colegiul Farmaciștilor din România garantează menținerea standardelor profesionale la cel mai înalt nivel posibil, în scopul ocrotirii sănătății publice, prin supravegherea respectării de către farmaciști a îndatoririlor profesionale și a eticii profesionale, precum și prin apărarea independenței, onoarei și demnității profesionale.

ART. 2 Responsabilitatea personală și independența farmaciștilor

În vederea îndeplinirii atribuțiilor, farmacistul, în timpul exercitării actului profesional, este obligat să respecte următoarele reguli:

- a) să își exercite profesia în conformitate cu procedurile standard de operare scrise, prevăzute de regulile de bună practică din domeniul său de activitate;
- b) să își îndeplinească îndatoririle profesionale cu competență, în termenele stabilite;
- c) să profeseze doar în acele posturi în care i se permite să își respecte îndatoririle esențiale ca farmacist, libertatea de decizie și independență profesională;
- d) să accepte acele posturi pentru care are competența și disponibilitatea necesare pentru a îndeplini cu succes îndatoririle profesionale. În acest sens trebuie să se informeze asupra specificului activității, accesului la mijloacele necesare pentru exercitarea profesiei la standardele necesare;
- e) să își îndeplinească personal atribuțiile și la nevoie să delege o persoană competentă autorizată pentru îndeplinirea anumitor activități profesionale, asumându-și răspunderea;
- f) să informeze imediat o persoană responsabilă în cazul în care nu își poate îndeplini îndatoririle profesionale, pentru a se putea lua la timp măsuri de remediere;
- g) să raporteze medicului prescriptor sau autorităților competente orice efect nedorit sau advers al medicamentelor, în scopul optimizării tratamentelor;
- h) să se abțină să critice sau să condamne convingerile personale ori religioase ale pacientului care apelează la serviciile sale;
- i) să acorde servicii în mod egal pentru toți pacienții, fără discriminare, în ordinea solicitării acestora, cu excepția situațiilor de urgență;
- j) să se asigure că serviciile sale au fost percepute și înțelese corect de pacient, încurajându-l să participe activ la reușita tratamentului;
- k) să nu refuze nejustificat acordarea serviciilor care îi intră în atribuții, conform legii. Farmacistul poate refuza acordarea unor servicii către pacient atunci când refuzul este justificat de interesul sănătății pacientului.

Înainte de a-și asuma o funcție de conducere, farmacistul trebuie să se autoevalueze și să se asigure că este capabil să îndeplinească toate responsabilitățile acestei funcții.

ART. 3 În exercitarea funcției, farmacistul-șef are următoarele obligații:

- a) trebuie să se informeze asupra tuturor aspectelor și cerințelor legate de funcția pe care o îndeplinește;
- b) trebuie să se asigure că toți membrii personalului aflat în subordinea sa sunt informați asupra atribuțiilor profesionale pe care trebuie să le îndeplinească;
- c) trebuie să transmită instrucțiunile clar pentru a împiedica orice risc de eroare; în măsura posibilităților, el va transmite în scris proceduri standard de operare;
- d) se asigură că membrii personalului aflat în subordinea sa își îndeplinesc atribuțiile în conformitate cu prevederile legale, dar și cu competența și aptitudinile personale;

- e) trebuie să respecte independența profesională a farmaciștilor din subordine;
- f) se asigură că echipamentele, localul și utilitățile de la locul de muncă sunt menținute la standardele acceptate pentru desfășurarea în bune condiții a activităților profesionale;
- g) se asigură că toate activitățile profesionale desfășurate sub controlul său, precum și cele exercitate de el personal sunt supuse asigurării de răspundere profesională;
- h) se asigură că toate măsurile privind păstrarea confidențialității sunt efective;
- i) are datoria să notifice colegiului pe raza căruia își desfășoară activitatea orice schimbare de interes profesional privind membrii personalului din subordinea sa ori funcția sa;
- j) trebuie să accepte, în măsura posibilităților, elevi și studenți pentru îndeplinirea stagiului de practică în unitatea pe care o conduce.

ART. 4 Competența profesională

Farmacistul trebuie să își asigure și să își mențină la un înalt nivel pregătirea profesională, prin actualizarea permanentă a cunoștințelor în aria sa profesională, în scopul îndeplinirii atribuțiilor cu competența necesară.

În vederea actualizării permanente a cunoștințelor profesionale, farmacistul este obligat:

- a) să își planifice și să participe la formele de pregătire profesională organizate sau acreditate de Colegiul Farmaciștilor din România;
- b) să evalueze și să aplice în practica curentă cunoștințele actualizate permanent;
- c) să ateste cu documente doveditoare pregătirea sa, prin formele programelor de dezvoltare profesională acceptate, atunci când acest lucru îi este solicitat de comisiile de specialitate ale colegiului teritorial la care este înregistrat.

ART. 5 Confidențialitatea

Farmacistul are datoria de a respecta și proteja informația profesională.

Farmacistul trebuie să respecte și să protejeze confidențialitatea informațiilor referitoare la pacienți, obținute în cursul activităților profesionale. Informațiile pot fi dezvăluite în următoarele cazuri:

- a) când pacientul și-a dat consimțământul scris;
- b) când tutorele pacientului a consimțit în scris, dacă vârsta pacientului sau starea sa de sănătate nu permite aceasta;
- c) când este necesar pentru a preveni afectări majore sau punerea în pericol a sănătății pacientului, a unei terțe persoane sau a publicului în general;
- d) stabilirea vinovăției în cazul săvârșirii unor infracțiuni, la solicitarea instanței de judecată;
- e) în alte situații prevăzute de lege.

Farmacistul nu trebuie să dezvăluie, fara acordul scris al medicului prescriptor, nicio informație referitoare la practica prescrierii acestuia.

Farmacistul trebuie să protejeze informația profesională internă, respectând următoarele reguli:

- a) să nu permită accesul terților la informații privind activitatea unității în care își desfășoară activitatea, decât cu acordul scris al angajatorului sau în alte situații prevăzute de lege;
- b) să respecte cerințele legale de protecție a informațiilor privind acumularea și utilizarea acestora;
- c) să asigure protecția informațiilor la operațiunile de stocare, transmitere, primire ori distrugere.

ART. 6 Relațiile de colaborare ale farmacistului

În exercitarea profesiei, farmacistul are datoria ca în interesul bolnavului și al pacientului în general să colaboreze cu toți confracții săi. În acest sens:

- a) toți farmaciștii își acordă ajutor reciproc și consultanță pentru realizarea îndatoririlor profesionale;
- b) farmaciștii își rezolvă singuri litigiile, cu respectarea spiritului de colegialitate; dacă nu reușesc, fac apel la comisia de litigii a colegiului;
- c) farmacistul trebuie să își trateze toți colaboratorii cu respect, bunăvoință și colegialitate;
- d) farmacistul trebuie să dovedească în orice împrejurare solidaritate față de colegii săi și loialitate față de corpul profesional și profesia de farmacist.

În interesul pacientului și al publicului în general, farmacistul trebuie să colaboreze cu medicul și cu alți membri ai echipei de sănătate. În acest sens:

- a) farmacistul colaborează activ cu medicul prescriptor pentru a realiza efectuarea tratamentului pacientului la timp, în parametrii optimi și în interesul acestuia;
- b) în colaborarea sa cu medicul, farmacistul se va abține de la orice înțelegere în scop material sau de altă natură care ar avea drept rezultat încălcarea dreptului pacientului;
- c) farmacistul trebuie să se abțină de la orice fapt care ar putea aduce prejudicii demnității și imaginii medicului sau altor membri ai profesiunilor sanitare, pentru a nu crea neîncredere pacientului.

ART. 7 Concurența neloială

Farmacistul nu trebuie să utilizeze mijloacele concurenței neloiale în vederea obținerii unor avantaje materiale sau de altă natură.

Se consideră a fi practici neloiale, fără a fi limitative, următoarele activități:

- a) atragerea pacienților prin oferirea de avantaje materiale sau reclamă mincinoasă;
- b) folosirea de funcția deținută sau de mandatul încredințat în cadrul organelor de conducere pentru atragerea de pacienți.

Este sancționabilă denunțarea nejustificată și în scop concurențial a colegilor.

ART.8 Publicitatea

Orice informație furnizată publicului de către farmacist în legătură cu serviciile de sănătate oferite trebuie să fie corectă, decentă, legală și onestă.

Orice informație și material promoțional cu privire la serviciile profesionale trebuie să fie în concordanță cu rolul farmacistului în promovarea sănătății și să permită pacientului să decidă independent asupra solicitării serviciului respectiv.

În scopul promovării unor servicii proprii, farmaciștii trebuie să se abțină de la a defăima serviciile profesionale ale altor confrăți.

Farmacistul trebuie să se abțină de la orice procedee sau mijloace contrare demnității profesionale, care ar prejudicia dreptul pacientului de a-și alege singur farmacistul

Pe tot timpul exercitării profesiei, farmacistul trebuie să se asigure că acțiunile de promovare a medicamentelor, în care este implicat sau care au loc în unitățile în care el lucrează, sunt în conformitate cu prevederile legale privind publicitatea medicamentelor. Farmacistul se va asigura că promovarea medicamentelor nu implică obligarea pacientului de a cumpăra sau de a primi medicamente nedorite sau în exces, în locul celor dorite sau împreună cu acestea.

ART. 9 Servicii farmaceutice de urgență

- (1) pentru asigurarea continuității asistenței cu medicamente a populației, farmaciștii trebuie să furnizeze, în condițiile legii, servicii farmaceutice de urgență.
- (2) furnizarea serviciilor farmaceutice de urgență se va face cu respectarea următoarelor principii:
  - a) farmacistul va utiliza toate cunoștințele sale profesionale pentru a veni în sprijinul pacientului;

- b) pentru a realiza un serviciu de calitate, farmacistul va solicita pacientului sau aparținătorului acestuia toate informațiile legate de urgența cererii sale, respectiv medicația curentă, existența altor afecțiuni sau alergii, precum și alte aspecte care pot influența decizia farmacistului;
- c) decizia farmacistului va fi luată avându-se în vedere și afecțiunea pentru care se solicită medicamentul, grupa terapeutică din care face parte medicamentul, efectele adverse și contraindicațiile;
- d) în funcție de gravitatea situației prezentate, farmacistul va încerca să ia legătura cu medicul curant al pacientului sau cu un alt medic;
- e) dozele eliberate pot fi pentru maximum 24 de ore, în zilele lucrătoare, și pentru maximum 72 de ore, pentru sfârșitul de săptămână și sărbătorile legale;
- f) orice intervenție de acest tip va fi însoțită de recomandarea farmacistului ca pacientul să se adreseze imediat medicului;
- g) în cazul copiilor, eliberarea unui medicament va fi însoțită de recomandarea către părinți de a consulta în cel mai scurt timp medicul de familie sau de a apela la serviciul de urgență;
- h) medicamentele psihotrope și stupefiante nu fac obiectul serviciilor farmaceutice de urgență. Pentru a realiza în condiții bune serviciile farmaceutice de urgență, farmacistul este obligat să acorde primul ajutor, în limita competențelor sale, și să solicite intervenția serviciilor specializate, informând asupra măsurilor luate din proprie inițiativă.
- (3) farmacistul poate elibera medicamente fără prescripție medicală în următoarele situații:
- a) pacientul este bolnav cronic și este cunoscut de către farmacist sau se află în evidențele farmaciei ca utilizator al medicamentului solicitat, dar din diverse motive nu a putut ajunge la medic;
- b) pacientul nu posedă o prescripție medicală, dar prezintă un bilet de ieșire din spital, o scrisoare medicală etc.;
- c) pacientul prezintă o prescripție a cărei valabilitate a expirat;
- d) pacientul prezintă o schemă de tratament parafată de medicul prescriptor;
- e) pacientul este în tranzit și nu își poate continua tratamentul;
- f) alte situații de urgență în care farmacistul va decide, după caz, eliberarea unui medicament pe o durată limitată, până la obținerea unei prescripții, cu îndrumarea pacientului către medicul de familie, centrul de sănătate sau permanență, compartimentul ori unitatea de primire a urgențelor sau apelarea numărului de urgență 112.
- (4) În cazuri urgente, farmacistul trebuie să acorde asistență pacienților, dacă este solicitat, și în afara programului farmaciei.

ART. 10 Incompatibilități

- (1) Se recunoaște ca activitate profesională activitatea desfășurată în mod legal de farmaciști în unul sau mai multe dintre domeniile următoare:
- a) prepararea formelor farmaceutice ale medicamentelor;
- b) fabricarea și controlul medicamentelor;
- c) controlul medicamentelor într-un laborator pentru controlul medicamentelor;
- d) depozitarea, conservarea și distribuția medicamentelor angro;
- e) prepararea, controlul, depozitarea și distribuția medicamentelor în farmacii deschise publicului;
- f) prepararea, controlul, depozitarea și eliberarea medicamentelor din farmaciile de spital;
- g) acordarea de informații și consultanță privind medicamentele.
- (2) Farmacistul, în conformitate cu pregătirea sa universitară, este competent să exercite și alte activități profesionale, precum:
- a) colaborare cu medicul pentru stabilirea și urmărirea terapiei pacientului;
- b) farmacovigilență;

- c) fabricarea, controlul, depozitarea, conservarea și distribuția produselor din plante, suplimentelor nutritive, produselor igienico-cosmetice, dispozitivelor medicale, medicamentelor de uz veterinar, substanțelor farmaceutice active și auxiliare;
  - d) analize în laboratoare de biochimie, toxicologie și igienă a mediului și alimentelor;
  - e) marketing și management farmaceutic;
  - f) activități didactice, cercetare sau administrație sanitară.
- (3) În toate activitățile prevăzute la alin. (1) farmacistul are deplină răspundere și drept de decizie.
- (4) Exercitarea profesiei de farmacist este incompatibilă cu:
- a) exercitarea concomitentă a profesiei de medic;
  - b) starea de sănătate fizică sau psihică necorespunzătoare pentru exercitarea profesiei de farmacist;
  - c) comerciant persoană fizică;
  - d) exercitarea unor activități contrare legii sau bunelor moravuri;
  - e) calitatea de lucrător comercial sau agent comercial;
  - f) angajat al altor unități decât cele care au ca obiect de activitate serviciile farmaceutice, cercetarea farmaceutică, producția ori distribuția de medicamente.
- (5) Farmaciștii care ocupă funcții publice în cadrul aparatului central al Ministerului Sănătății, în cadrul autorităților de sănătate publică județene și a municipiului, în cadrul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate și, respectiv, în cadrul caselor de asigurări de sănătate județene și a municipiului pot desfășura în afara programului normal de lucru, în condițiile legii, activități profesionale, potrivit calificării pe care o dețin exclusiv în unități sanitare sau farmaceutice private.

ART. 11 Dispoziții finale

Farmacistul răspunde disciplinar pentru nerespectarea legilor și regulamentelor profesionale, a Codului deontologic al farmacistului și a regulilor de bună practică profesională, a Statutului Colegiului Farmaciștilor din România, pentru nerespectarea deciziilor adoptate de organele de conducere ale Colegiului Farmaciștilor din România, precum și pentru orice fapte săvârșite în legătură cu profesia sau în afara acesteia, care sunt de natură să prejudicieze onoarea și prestigiul profesiei sau ale Colegiului Farmaciștilor din România.

Orice comportament în exercitarea profesiei care încalcă principiile prezentului cod poate face obiectul unei reclamații privind încălcarea eticii profesionale de către farmacist.

F. ETICA ȘI DEONTOLOGIA CONSILIERULUI JURIDIC

ART. 1 Principii deontologice

- (1) Integritatea și autonomia profesională, respectarea legilor, probitatea, onoarea, vigilența, confidențialitatea, organizarea, eficacitatea și perseverența sunt ideile diriguitoare care guvernează activitatea consilierului juridic.
- (2) Îndeplinirea corectă și în timp util a atribuțiilor profesionale conferă substanța principiului integrității profesionale.
- (3) Autonomia și independența profesională a consilierului juridic se manifestă prin asumarea unor responsabilități și acționarea la moment oportun într-un context determinat.
- (4) Consilierii juridici sunt independenți din punct de vedere profesional și se supun numai Constituției României, legii, statutului profesiei și prezentului cod de deontologie profesională.
- (5) Prin independența profesională în sensul prezentului cod se înțelege libertatea de acțiune și de opinie care este limitată doar prin dispoziții legale sau regulamentare aplicabile profesiei de consilier juridic.

- (6) Corectitudinea și integritatea morală sunt valori fundamentale pe care consilierul juridic este obligat să le respecte atât în timpul serviciului cât și în afara acestuia.
- (7) Rezultatul activității consilierului juridic este o consecință a urmăririi atente și continue a derulării sarcinilor încredințate.
- (8) Datoria fiecărui consilier juridic este să păstreze secretul datelor și informațiilor de care a luat la cunoștință în virtutea exercitării profesiei cu excepția unor dispoziții legale sau statutare contrare.
- (9) Confidentialitatea datelor și informațiilor deținute contribuie la crearea unui climat de siguranță pentru entitatea beneficiară a serviciilor oferite.
- (10) Organizarea riguroasă a activității consilierului juridic se face în scopul satisfacerii celor mai exigente standarde de calitate și eficacitate a muncii.
- (11) Prin discernerea între serviciul oferit și așteptările beneficiarului, între așteptările personale, profesionale și consecințele economice, în activitatea consilierului juridic primează respectarea legii.
- (12) Consilierul juridic este obligat să depună efortul necesar pentru realizarea și reușita sarcinilor ce îi revin în exercitarea profesiei.
- (13) Respectarea și aplicarea principiilor enunțate constituie un deziderat și un scop al exercitării profesiei de consilier juridic. Respectarea lor se impune chiar și în afara exercitării activității profesionale, consilierul juridic fiind obligat să se abțină de la săvârșirea de fapte ilegale sau contrarii dispozițiilor statutare ale asociației profesionale din care face parte, de natură a aduce atingere principiilor fundamentale, ordinii publice și bunelor moravuri sau demnității profesiei de consilier juridic.

ART. 2 Condiții de exercitare a profesiei

- (1) Consilierul juridic asigură apărarea drepturilor și intereselor legitime ale spitalului, în conformitate cu Constituția și cu legile țării.
- (2) În virtutea unei pregătiri profesionale deosebite și a stăpânirii perfecte a tehnicilor de asistență, consiliere și reprezentare consilierul juridic trebuie să dovedească o aprofundată cunoaștere a problematicei cauzelor supuse spre rezolvare.
- (3) Apartenența consilierului juridic pe baza unui contract individual de muncă la spital nu aduce atingere îndatoririlor sale profesionale, oportunității de a alege metodele de lucru sau posibilității de luare a unor decizii în plan profesional.
- (4) Consilierului juridic îi este interzis în exercitarea profesiei să tolereze acte ilegale.
- (5) Consilierul juridic nu se poate prevala de poziția sa pentru a satisface anumite interese personale.
- (6) El va refuza orice ofertă sau promisiune de avantaje ilicite și se va abține de la acte care contravin principiilor moralei și celor de ordine publică.
- (7) Consilierul juridic este responsabil de concluziile și acțiunile sale în exercitarea profesiei.
- (8) Profesia de consilier juridic se exercită personal de către consilierul juridic înscris pe Tabloul profesional al consilierilor juridici definitivi sau stagiați, ținut de către Colegiile Consilierilor Juridici din România.
- (9) Consilierul juridic va utiliza cu bună credință mijloacele tehnice și baza materială puse la dispoziție de către beneficiarul serviciilor sale.

ART. 3 Îndatoriri profesionale și raporturile dintre consilierii juridici

- (1) Consilierul juridic trebuie să asigure transparența activității sale în relațiile cu spitalul, precum și cu terțele persoane sub rezerva respectării obligației de confidentialitate.
- (2) Lipsa de transparență poate aduce prejudicii grave imaginii profesiei de consilier juridic și este interzisă cu desăvârșire.

- (3) Consilierul juridic va evita desfasurarea unor activitati susceptibile de a leza libertatea sa de apreciere a cauzelor incredintate spre rezolvare sau sa fie pus intr-o situatie care poate fi perceputa ca fiind de natura sa lezeze demnitatea profesiei.
- (4) Consilierul juridic va accepta sarcinile pe care le considera compatibile cu competenta si functia sa.
- (5) Consilierul juridic va refuza sarcinile care contravin dispozitiilor legale sau prezentului cod si va lua masurile de precautie necesare pentru a evita situatiile similare.
- (6) Consilierul juridic va evita orice conflict de interese care ar aduce atingere imaginii profesiei de consilier sau a spitalului. Nu poate fi considerata evitarea de conflict situatia in care consilierul era obligat sa intervina pentru restabilirea legalitatii si nu a intervenit.
- (7) Consilierul juridic va respecta specificitatea exercitarii profesiei sale si va sustine independent exercitarea acesteia.
- (8) Consilierul juridic va sprijini colegii in exercitarea profesiei, in aplicarea si apararea prezentului cod. El va raspunde favorabil la cererea de consultanta a acestora si ii va ajuta in situatii dificile, in limita posibilitatilor sale, in special prin rezolvarea unor probleme de ordin deontologic.
- (9) Consilierul juridic va tine cont de opiniile si practicile colegilor in masura in care acestea nu contravin principiilor generale cuprinse in prezentul cod.
- (10) Se interzice consilierului juridic orice manifestare de concurenta neloiala iar exercitarea profesiei se face exclusiv pe criterii de competenta profesionala.

ART. 4 Imaginea profesiei

- (1) Relatiile intre consilierii juridici se bazeaza pe respect reciproc si buna credinta pentru a constitui un exemplu de integritate a unui corp profesional bine definit.
- (2) Consilierul juridic trebuie sa promoveze prin comportamentul sau in orice circumstante o imagine favorabila profesiei sale. In acest sens consilierul juridic va constientiza consecintele posibile ale comportamentului sau profesional si ale actelor indeplinite in exercitarea profesiei.
- (3) Promovarea unei imagini favorabile profesiei se realizeaza prin asigurarea unei prestatii de calitate.
- (4) Exercitarea profesiei de consilier impune obligatia de largire a orizonturilor cunoasterii profesionale.
- (5) Consilierul juridic este obligat sa-si desfasoare cu maxima atentie activitatea profesionala si sa dea dovada de cinste si corectitudine in orice circumstante.
- (6) Formarea imaginii profesiei de consilier este rezultatul efortului comun al tuturor reprezentantilor profesiei de consilier juridic
- (7) Perfectionarea continua a profesiei de consilier juridic va fi asigurata prin fixarea si respectarea unor obiective clare, in concordanta cu tendintele generale de dezvoltare ale societatii. Obiectivele generale ale profesiei sunt comune tuturor consilierilor juridici si se respecta ca atare.
- (8) Celeritatea actiunilor consilierului juridic este esentiala pentru activitatea acestuia, asigurand indeplinirea in conditii optime a sarcinilor incredintate. Consilierii juridici vor sprijini eforturile colegilor pentru mentinerea unui climat de legalitate si profesionalism in domeniu.

ART. 5 Dispozitii finale: Responsabilitatea profesionala a consilierilor juridici este angajata pentru nerespectarea normelor de exercitarea a profesiei stabilite prin lege, statutul profesiei si actele normative in vigoare. Nerespectarea normelor deontologice atrage raspunderea consilierului juridic.

G. ETICA ȘI DEONTOLOGIA PENTRU PERSONALUL NEMEDICAL

Capitolul I – Dispoziții generale

Art. 1. Prezentul Cod de etică și deontologie stabilește principiile, normele de conduită și responsabilitățile profesionale ale personalului nemedical din cadrul spitalului public.

Art. 2. Codul se aplică tuturor angajaților nemedicali ai spitalului public, indiferent de funcție, nivel ierarhic, durată sau tip de contract.

Art. 3. Respectarea prevederilor prezentului cod este obligatorie și constituie obligație de serviciu.

Capitolul II – Principii fundamentale

Art. 4. Personalul nemedical își desfășoară activitatea cu respectarea următoarelor principii:

- legalitate și supremația legii;
- interes public și responsabilitate față de comunitate;
- integritate, corectitudine și onestitate;
- imparțialitate și nediscriminare;
- transparență și profesionalism;
- respectarea demnității umane;
- confidențialitatea informațiilor.

Capitolul III – Conduita profesională

Art. 5. Angajații au obligația de a manifesta un comportament profesional, civilizat și respectuos în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

Art. 6. În relațiile de muncă este obligatorie respectarea ierarhiei, a regulamentului intern și a dispozițiilor conducerii spitalului.

Art. 7. Este interzis orice comportament abuziv, jignitor, discriminatoriu sau agresiv, verbal ori fizic.

Art. 8. Angajații trebuie să își îndeplinească atribuțiile cu responsabilitate, eficiență și loialitate față de instituția publică.

Capitolul IV – Relația cu pacienții și aparținătorii

Art. 9. Personalul nemedical are obligația de a respecta drepturile pacientului, demnitatea, intimitatea și confidențialitatea acestuia.

Art. 10. Este interzisă orice formă de discriminare a pacienților sau aparținătorilor, directă sau indirectă.

Art. 11. Personalul nemedical nu poate condiționa îndeplinirea atribuțiilor de serviciu de obținerea unor avantaje materiale sau de altă natură.

Art. 12. Este interzisă solicitarea sau acceptarea de bunuri, servicii, favoruri sau alte beneficii necuvenite.

Capitolul V – Confidențialitatea și protecția datelor

Art. 13. Angajații au obligația de a păstra confidențialitatea informațiilor privind pacienții, activitatea spitalului și datele cu caracter personal.

Art. 14. Prelucrarea datelor se face cu respectarea legislației în vigoare privind protecția datelor cu caracter personal.

Art. 15. Obligația de confidențialitate subzistă și după încetarea raporturilor de muncă.

Capitolul VI – Integritate, incompatibilități și conflict de interese

Art. 16. Personalul nemedical are obligația de a evita situațiile de incompatibilitate și conflict de interese.

Art. 17. Este interzisă folosirea funcției publice sau a poziției ocupate pentru obținerea de foloase necuvenite pentru sine sau pentru alte persoane.

Art. 18. Bunurile, fondurile și resursele spitalului public vor fi utilizate exclusiv în interesul instituției.

Capitolul VII – Imaginea instituției publice

Art. 19. Angajații au obligația de a proteja imaginea, prestigiul și credibilitatea spitalului public.

Art. 20. Exprimarea publică a opiniilor privind activitatea spitalului se realizează doar prin persoanele autorizate, conform procedurilor legale.

Capitolul VIII – Răspunderea disciplinară

Art. 21. Nerespectarea prevederilor prezentului cod constituie abatere disciplinară și se sancționează conform:

- Codului muncii;
- legislației aplicabile personalului din sectorul public;
- regulamentul intern al spitalului.

Art. 22. Aplicarea sancțiunilor nu înlătură răspunderea civilă, contravențională sau penală, după caz.

Capitolul IX – Dispoziții finale

Art. 23. Prezentul cod intră în vigoare la data aprobării de către conducerea spitalului public.

Art. 24. Codul se aduce la cunoștința tuturor angajaților nemedicali și este obligatoriu pentru aceștia.

H. METODOLOGIA STABILIRII RISCURILOR SI VULNERABILITATILOR ETICE

Metodologia propusă este o sinteză a mai multor abordări posibile în analiza riscurilor și vulnerabilităților:

În cadrul acestei metodologii lucrăm cu următoarele definiții:

- Vulnerabilitate = slăbiciune în sistemul de reglementare sau în cel de control al activităților, ce ar putea fi exploatată declanșând o faptă reprobabilă;
- Amenințare = acțiunea sau evenimentul potențial care poate să apară în cadrul activității;
- Risc = probabilitatea de apariție a unei amenințări vizând un angajat, colectiv profesional sau domeniu de activitate, determinând cauze / vulnerabilități specifice și de natură să producă un impact/efecte cu privire la îndeplinirea obiectivelor activităților unui departament;
- Departament = formă de organizare care reunește un ansamblu de angajați care realizează același gen de activități și sunt expuși la riscuri similare.

Procesul prin care sunt identificate riscurile și vulnerabilitățile cuprinde trei etape:

1. Formarea grupului de lucru pentru integritate/stabilirea persoanei responsabile cu analiza vulnerabilităților și riscurilor

- ✓ Constituirea și stabilirea componenței grupului de lucru/desemnarea persoanei responsabile
- ✓ Informarea personalului instituției cu privire la aplicarea metodologiei la nivelul instituției.
- ✓ Instruirea membrilor grupului de lucru cu privire la aplicarea metodologiei și fixarea responsabilităților individuale.

• Responsabilitățile grupului de lucru:

- ✓ Identificarea vulnerabilităților și activităților/funcțiilor cu risc;
- ✓ Colectarea datelor pentru a putea identifica problemele reale precum și soluțiile acestor probleme;
- ✓ Redactarea raportului de evaluare a riscurilor și vulnerabilităților la corupție și a măsurilor de remediere a acestora.

2. Identificarea vulnerabilităților, amenințărilor și riscurilor

Pentru identificarea vulnerabilităților, amenințărilor și riscurilor se vor desfășura următoarele activități de către grupul de lucru:

- Elaborarea, în baza organigramei și a legislației, a listei cu atribuțiilor principale ale angajaților.

După elaborarea acestei liste, vă recomandăm să o supuneți atenției angajaților instituției prin e-mail. Includeți toate recomandările primite.

Atribuțiile care sunt caracterizate de un nivel ridicat de monopol și putere discreționară de decizie, precum și de slaba prezență a transparenței în procesul de luare a deciziilor, sunt cel mai probabil vulnerabile.

- ✓ **Identificarea ariilor de intervenție**

Fiecare membru al grupului de lucru va completa analiza multicriterială. Rezultatele se centralizează la nivelul grupului de lucru și se stabilesc ariile de intervenție (atribuțiile) pentru care se vor dezvolta măsuri de remediere. **După** elaborarea acestei liste cu ariile de intervenție vă recomandăm să o supuneți atenției angajaților instituției, fie prin e-mail, fie printr-o ședință internă (variantea recomandată). Includeți toate recomandările primite.

- ✓ Organizarea unui atelier de lucru în care să fie validată lista cu atribuțiile vulnerabile și ariile de intervenție.

Recomandăm ca la această întâlnire să fie invitați reprezentanții pacienților, reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale, clienți, reprezentanți ai altor autorități publice. Aceste persoane vor primi lista de atribuții necompletată și vor fi rugate să evalueze care sunt cele mai vulnerabile atribuții, care sunt efectiv amenințările (ex. oferirea de mită pentru a primi .....), și care sunt riscurile (probabilitatea de apariție a respectivei amenințări; probabilitate ridicată, medie, scăzută). Fiecare atribuție va fi comentată pe rând. Invitații vor fi încurajați să completeze fiecare listă și să argumenteze de ce au considerat atribuția într-un fel sau altul. Discuția se va menține la nivel general și nu va fi încurajată discuția despre persoane individuale. Grupul de lucru va redacta o minută a atelierului de lucru în care vor fi scrise toate amenințările și riscurile identificate de participanți. Grupul de lucru va centraliza listele cu atribuții completate de participanți și va compara atribuțiile vulnerabile identificate intern cu cele identificate de beneficiarii serviciilor. Grupul de lucru va compara analiza multicriterială realizată intern cu cea realizată de beneficiarii serviciilor.

- ✓ Realizarea unui tabel cu atribuțiile vulnerabile, vulnerabilitățile, amenințările și riscurile.

Toate materialele realizate sunt centralizate și grupul de lucru decide care sunt atribuțiile, vulnerabilitățile, amenințările și riscurile ce vor fi luate în calcul mai departe.

Grupul de lucru va completa:

Raport de evaluare a riscurilor și vulnerabilităților și a măsurilor de remediere

Riscurile și vulnerabilitățile de care se va ține cont în evaluare vor fi în legătura cu:

Principiile care guvernează conduita profesională a personalului:

1. Prioritatea interesului public - principiu conform căruia personalul are îndatorirea de a considera interesul public mai presus decât interesul personal, în exercitarea atribuțiilor funcției;
2. Asigurarea egalității de tratament a cetățenilor - principiu conform căruia personalul are îndatorirea de a aplica același regim juridic în situații identice sau similare;
3. Profesionalismul - principiu conform căruia personalul are obligația de a îndeplini atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, corectitudine și conștiinciozitate;
4. Imparțialitatea și nediscriminarea - principiu conform căruia angajații sunt obligați să aibă o atitudine obiectivă, neutră față de orice interes politic, economic, religios sau de altă natură, în exercitarea atribuțiilor funcției;
5. Integritatea morală - principiu conform căruia personalului îi este interzis să solicite sau să accepte, direct ori indirect, pentru el sau pentru altul, vreun avantaj ori beneficiu moral sau material;
6. Libertatea gândirii și a exprimării - principiu conform căruia personalul poate să-și exprime și să-și fundamenteze opiniile, cu respectarea ordinii de drept și a bunelor moravuri;
7. Cinstea și corectitudinea - principiu conform căruia, în exercitarea funcției și în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, personalul trebuie să fie de bună-credință și să acționeze pentru îndeplinirea conformă a atribuțiilor de serviciu;
8. Personal ori angajat - persoana încadrată și numită într-o funcție în cadrul spitalului, în condițiile Legii nr. 53/2003, cu modificările ulterioare.
9. Funcție - ansamblul atribuțiilor și responsabilităților stabilite, în temeiul legii, în fișa postului;
10. Interes public - acel interes care implică garantarea și respectarea de către spital, a drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale cetățenilor, recunoscute de Constituție, legislația internă și

Nr. .... / .....

tratatele internaţionale la care România este parte, precum şi îndeplinirea atribuţiilor de serviciu, cu respectarea principiilor eficienţei, eficacităţii şi economicităţii cheltuirii resurselor;

11. Interes personal - orice avantaj material sau de alta natură, urmărit ori obţinut, în mod direct sau indirect, pentru sine ori pentru alţii, de către personal prin folosirea reputaţiei, influenţei, facilităţilor, relaţiilor, informaţiilor la care are acces, ca urmare a exercitării atribuţiilor funcţiei;

12. Conflict de interese - acea situaţie sau împrejurare în care interesul personal, direct ori indirect, al angajatului contravine interesului public, astfel încât afectează sau ar putea afecta independenţa şi imparţialitatea sa în luarea deciziilor ori îndeplinirea la timp şi cu obiectivitate a îndatoririlor care îi revin în exercitarea funcţiei deţinute;

13. Informaţie de interes public - orice informaţie care priveşte activităţile sau care rezultă din activitatea unităţii sanitare, şi care este stabilită astfel de către conducerea instituţiei, în baza prevederilor legale în vigoare, indiferent de suportul ei;

14. Informaţie cu privire la date personale - orice informaţie privind o persoană identificată sau identificabilă.

Tipuri de vulnerabilitati si masuri, in obtinerea consimtamantului informat:

VULNERABILITATEA IDENTIFICATA	MASURI ADOPTATE PENRU DIMINUAREA VULNERABILITATII
Pacientul adult nu are discernamant	1. Se apeleaza la aparinatori pentru a obtine consimtamantul informat scris al acestuia. 2. In caz de urgenta daca viata pacientului este in pericol, dupa tentative de contactare a aparinatorilor, o comisie formata din cel putin 2 medici ai unitatii sanitare isi asuma responsabilitatea actului medical necesar salvarii vietii pacientului si consemneaza acestea in FOCG.
Pacientul este minor	1. In caz de urgenta daca viata pacientului este in pericol, dupa tentative de contactare a aparinatorilor, o comisie formata din cel putin 2 medici ai unitatii sanitare isi asuma responsabilitatea actului medical necesar salvarii vietii pacientului si consemneaza acestea in FOCG.
Starea pacientului s-a agravat brusc	1. Daca pacientul nu mai este cooperant se apeleaza la aparinatori. 2. In caz de urgenta daca viata pacientului este in pericol, dupa tentative de contactare a aparinatorilor, o comisie formata din cel putin 2 medici ai unitatii sanitare isi asuma responsabilitatea actului medical necesar salvarii vietii pacientului si consemneaza acestea in FOCG
Pacientul prezinta manifestari agresive	1. Se aplica masurile din Procedura operationala de Tratare a pacientului agitat si se apeleaza la aparinatori

Nr. .... / .....

	2. In caz de urgenta daca viata pacientului este in pericol, dupa tentative de contactare a aparținătorilor, o comisie formata din cel puțin 2 medici ai unitatii sanitare isi asuma responsabilitatea actului medical necesar salvarii vietii pacientului si consemneaza acestea in FOCG.
Pacientul refuza tratamentul / investigatia propusa	1. Se va explica inca o data pacientului riscurile la care se supune daca refuza tratamentul / investigatia propusa. 2. Daca este posibil se incearca gasirea unei investigatii / tratament alternative 3. Daca toate aceste variante se epuizeaza fara gasirea unei solutii ca pacientul sa acorde consimtamantul informat pacientului i se comunica ca va fi externat.
Pacientul are un nivel de intelegere scazut si nu poate comunica adecvat cu medicul	1. Se aplica masurile din Procedura operationala de Tratare a pacientului cu dizabilitati 2. Se va apela un un aparținător care sa medieze dialogul cu pacientul.

Alte vulnerabilitati in obtinerea consimtamantului:

1. nestiutor de carte
2. surdo mut
3. nevazator
4. cu anumite convingeri religioase
5. care nu pot semna din cauza unei infirmitati
6. imigrant
7. pacienti insotiti de alta persoana decat aparținători sau reprezentant legal (ex. prieten, vecin, etc)
8. pacient institutionalizat
9. pacient cu parinti minori (sub 16 ani si necesariti legal)
10. consimțământul este semnat mai târziu decât debutul terapiei

**RISURILE SI VULNERABILITATILE PROPUSE PENTRU NEOBTINEREA
CONSIMTAMANTULUI INFORMAT**

Atribuția vulnerabilă	Vulnerabilități	Amenințări	Risc (ridicat, mediu, scăzut)	Cauze	Măsuri de remediere a vulnerabilităților
1 Efectuarea tratamentului fara obtinerea consimtamantului	1.1. necunoasterea de catre pacient prin neinformare a incidentelor si accidentelor pe	1.1.1. dezvoltarea unui incident sau accident pe perioada manevrei	Ridicat	Lipsa cunoștințelor angajatului în identificarea greșelilor de proiectare	Instruire procedura

	care manevra le impune				
2. Stabilirea planului de investigatie fara obtinerea consimtamantului	2.1. necunoasterea de catre pacient prin neinformare a incidentelor si accidentelor pe care procedurile de diagnostic le pot dezvolta	2.1.2 dezvoltarea unui incident sau accident pe perioada manevrei de diagnostic	Mediu	Lipsa cunoștințelor angajatului în identificarea greșelilor de proiectare	Instruire procedura
3. Neefectuarea tratamentului pacientului necooperant in lipsa consimtamantului	3.2. neacordarea ingrijirilor	3.2.1 degradarea starii de sanatate a pacientului iremediabil sau cu urmari grave	Mediu	Lipsa cunoștințelor angajatului în identificarea greșelilor de proiectare	Aplicarea procedurii de comisie de arbitraj

I. DISPOZITII FINALE

Raspunderea personalului spitalului.

(1) Incalcarea dispozitiilor prezentului cod constituie abatere și atrage raspunderea disciplinara a personalului, in conditiile legii, care nu exclude răspunderea civilă, penală, administrativă sau materială.

2) Comisiile interne cu atributii disciplinare au competenta de a cerceta incalcarea prevederilor prezentului cod de conduita si de a propune aplicarea sanctiunilor disciplinare in conditiile Legii nr. 53/2003, republicata, cu modificarile ulterioare.

(3) In cazurile in care faptele savarsite intrunesc elementele constitutive ale unor infractiuni, vor fi sesizate organele de urmarire penala competente, in conditiile legii.

(4) Anual, in trimestrul I, consilierul de etica v-a aplica un test (anexa) de verificare a cunostintelor etice pentru medici si asistenti si v-a elabora un raport, in atentia presedintelui Consiliului etic, cu rezultatele obtinute. Pentru celelalte categorii de angajati consilierul de etica v-a elabora anual modelul testelor de verificare a cunostintelor, dupa modelele anexate, se v-a aproba de catre manager si se v-a aplica de catre consilierul de etica. Dupa aplicare consilierul de etica elaboreaza raportul de verificare a cunostintelor, dupa modelele din anexa.

(5) Rezultatele evaluarii cunostintelor se v-a aduce la cunostinta managerului, cu concluzii / propuneri / masuri, de catre presedintele consiliului de etica.

(6) Anual consilierul de etica aplica si completeaza chestionarele standardizate pentru raportarea către DSP a normelor de respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități în serviciile de sănătate (anexa 7).

(7) Rezultatele evaluarilor se aduc la cunostinta comitetului director, a consiliului medical, a comisiei de etica, a CMCSS si a reprezentantului salariatilor, de catre consilierul de etica.

(8) Codul de etica si deontologie aprobat, se publica pe rețeaua de intranet a spitalului, de catre secretarul consiliului de etica, pentru luare spre cunostinta de catre toti angajatii.

Nr. .... / .....

- (9) Seful structurii instruieste angajatii din subordine, cu privire la Codul de etica si deontologie si face dovada instruirii prin procesul verbal de instruire.
- (10) O copie a procesului verbal de instruire se transmite structurii de management a calitatii.

INREGISTRARI CONEXE CODULUI DE ETICA SI DEONTOLOGIE

1. Registrul riscurilor etice
2. Registrul riscurilor de integritate si coruptie

Anexe:

Anexa 1. Test verificare cunostinte medici - Codul de etică și deontologie al medicului

Nume și prenume: _____

Funcția/Specialitatea: _____

Data: _____

Durata: 40 minute

Punctaj: 100 puncte

Punctaj minim de promovare: 70 puncte

Instrucțiuni: Pentru fiecare întrebare există un singur răspuns corect.

Întrebări:

1. Scopul fundamental al profesiei medicale este:

- a) creșterea prestigiului profesional
- b) respectarea dispozițiilor administrative
- c) ocrotirea vieții, sănătății și demnității ființei umane
- d) eficiența economică a actului medical

2. Profesia de medic se exercită cu:

- a) dependență față de pacient
- b) independență profesională
- c) subordonare față de interese comerciale
- d) limitare la ordine administrative

3. Interesul pacientului este:

- a) secundar interesului instituției
- b) negociabil
- c) primordial
- d) condiționat de resurse

4. Medicul are obligația de confidențialitate:

- a) doar pe durata tratamentului
- b) doar față de terți
- c) permanent, inclusiv după decesul pacientului
- d) numai la cererea pacientului

5. Divulgarea informațiilor medicale este permisă:

- a) mass-media
- b) colegilor fără motiv
- c) cu acordul pacientului sau în cazurile prevăzute de lege
- d) oricărei persoane interesate

6. Consimțământul informat presupune:

- a) acord formal
- b) informare completă, corectă și inteligibilă
- c) semnătură obligatorie în orice situație
- d) acordul familiei

7. Lipsa consimțământului informat este acceptată:

- a) în orice situație
- b) în cazuri de urgență vitală, conform legii

- c) la cererea aparținătorilor
d) pentru simplificarea actului medical
- 8. Medicul poate refuza acordarea îngrijirilor:**
a) din motive personale
b) dacă pacientul este dificil
c) doar în condițiile Codului și fără periclitarea vieții
d) oricând
- 9. Relația medic-pacient se bazează pe:**
a) autoritate
b) interes financiar
c) respect și încredere
d) formalism
- 10. Este interzis medicului:**
a) să se perfecționeze profesional
b) să colaboreze interdisciplinar
c) să primească foloase necuvenite
d) să informeze pacientul
- 11. Medicul are obligația de perfecționare profesională:**
a) opțională
b) doar la cererea CMR
c) continuă
d) limitată la începutul carierei
- 12. Publicitatea profesională este:**
a) liberă
b) comparativă
c) permisă în condiții restrictive
d) interzisă total
- 13. Medicul trebuie să respecte demnitatea profesiei:**
a) doar la locul de muncă
b) doar în relația cu pacienții
c) în exercitarea profesiei și în afara acesteia
d) doar în mediul profesional
- 14. Conflictul de interese apare atunci când:**
a) medicul colaborează cu alți medici
b) există beneficii personale legate de actul medical
c) medicul informează pacientul
d) se respectă ghidurile
- 15. Medicul are obligația de a acorda primul ajutor:**
a) doar în spital
b) doar în timpul programului
c) în cazuri de urgență
d) doar pacienților proprii
- 16. Secretul profesional poate fi încălcat:**
a) fără consecințe
b) la cererea oricui
c) doar în condițiile legii
d) oricând

Nr. .... / .....

17. Medicul trebuie să manifeste față de colegi:

- a) competiție agresivă
- b) indiferență
- c) respect și corectitudine
- d) superioritate

18. Actul medical trebuie realizat cu:

- a) minim de efort
- b) grabă
- c) competență și responsabilitate
- d) interes financiar

19. Medicul poate condiționa actul medical de plată:

- a) da
- b) doar uneori
- c) nu
- d) la cererea pacientului

20. Medicul este responsabil de:

- a) deciziile administrative
- b) actul medical efectuat
- c) politica sanitară
- d) bugetul spitalului

21. Prescrierea tratamentului trebuie să fie:

- a) influențată de beneficii
- b) dictată de industrie
- c) în interesul pacientului
- d) standardizată rigid

22. Medicul poate accepta avantaje materiale:

- a) oricând
- b) de la pacienți
- c) necondiționat
- d) niciodată

23. Medicul trebuie să informeze pacientul despre:

- a) doar beneficii
- b) doar riscuri
- c) diagnostic, tratament, riscuri și alternative
- d) nimic

24. Nerespectarea Codului deontologic atrage:

- a) doar avertisment
- b) răspundere disciplinară în fața CMR
- c) nicio sancțiune
- d) doar sancțiuni administrative

25. Codul deontologic este obligatoriu pentru:

- a) medicii din privat
- b) medicii din public
- c) toți medicii membri CMR
- d) doar medicii rezidenți

Barem grilă

→ 4 puncte/întrebare = 100 puncte

Nr. .... / .....

**Anexa 2. MODEL – PROCES-VERBAL DE TESTARE
PROCES-VERBAL**

privind verificarea cunoștințelor referitoare la Codul deontologic al medicului

Astăzi ....., la sediul ....., s-a desfășurat testarea personalului medical privind cunoașterea și respectarea Codului deontologic al medicului, adoptat de Colegiul Medicilor din România.

Testarea a fost organizată de ....., în baza dispozițiilor legale și a procedurilor interne ale spitalului.

Au participat ..... medici, din care:

- promovați: .....
- nepromovați: .....

Testarea s-a desfășurat în condiții corespunzătoare, pe baza unui test grilă standardizat, cu punctaj maxim de 100 puncte și punctaj minim de promovare de 70 puncte.

Prezentul proces-verbal a fost încheiat astăzi, în ..... exemplare.

Comisia de testare:

Președinte: .....

Membru: .....

Membru: .....

Anexa 3. MODEL – Decizie Privind verificarea cunoștințelor referitoare la Codul deontologic al medicului

DECIZIA nr. .... / .....

Privind verificarea cunoștințelor referitoare la Codul deontologic al medicului

Având în vedere:

- prevederile Codului deontologic al medicului adoptat de Colegiul Medicilor din România;
- obligația asigurării respectării normelor etice și deontologice în exercitarea profesiei medicale;
- necesitatea instruirii și evaluării periodice a personalului medical,

DECIDE:

Art. 1. Se aprobă organizarea testării personalului medical privind cunoașterea Codului deontologic al medicului.

Art. 2. Testarea se desfășoară sub formă de test grilă, cu punctaj minim de promovare de 70 puncte din 100.

Art. 3. Personalul medical care nu promovează testarea va fi reinstruit și retestat, conform procedurilor interne.

Art. 4. Compartimentul RUNOS/Resurse Umane și comisia desemnată duc la îndeplinire prezenta decizie.

Art. 5. Prezenta decizie se comunică tuturor secțiilor și intră în vigoare la data emiterii.

Manager,

.....

Anexa 4. MODEL – Test verificare cunostinte medici - Codul de etică și deontologie al asistentului medical generalist, moasei si asistentului medical

Nr. .... / .....

Nume și prenume: _____

Funcția: Asistent medical _____

Secția: _____

Durata: 40 minute

Punctaj maxim: 100 puncte

Punctaj minim de promovare: 70 puncte

Instrucțiuni: Pentru fiecare întrebare există **un singur răspuns corect.**

Întrebări

1. Scopul principal al profesiei de asistent medical este:

- a) respectarea ordinelor administrative
- b) îndeplinirea sarcinilor delegate
- c) protejarea vieții, sănătății și demnității persoanei
- d) eficiența economică

2. Asistentul medical își exercită profesia cu:

- a) obediență necondiționată
- b) responsabilitate profesională
- c) interes personal
- d) dependență financiară

3. Interesul pacientului este:

- a) secundar
- b) negociabil
- c) prioritar
- d) condiționat de resurse

4. Asistentul medical are obligația de confidențialitate:

- a) doar în timpul programului
- b) doar față de colegi
- c) permanent, inclusiv după încetarea activității
- d) numai la cererea pacientului

5. Informațiile despre pacient pot fi divulgate:

- a) aparținătorilor, oricând
- b) mass-media
- c) cu acordul pacientului sau în cazurile prevăzute de lege
- d) oricărei persoane interesate

6. Relația asistent medical–pacient se bazează pe:

- a) autoritate
- b) respect, empatie și profesionalism
- c) formalism
- d) interes financiar

7. Este interzis asistentului medical:

- a) să colaboreze cu echipa medicală
- b) să participe la formare profesională
- c) să solicite sau să accepte foloase necuvenite
- d) să informeze pacientul

8. Asistentul medical trebuie să respecte demnitatea pacientului:

- a) doar în spital
- b) doar în timpul procedurilor

- c) în orice context profesional
d) doar față de pacienții cooperanți
- 9. Consimțământul informat presupune:**
- a) semnarea unui formular
b) informarea pacientului într-un limbaj accesibil
c) acordul aparținătorilor
d) accept tacit
- 10. În situații de urgență vitală, asistentul medical:**
- a) așteaptă acordul scris
b) refuză intervenția
c) acordă îngrijiri conform competențelor
d) intervine doar la cererea medicului
- 11. Asistentul medical are obligația de:**
- a) perfecționare profesională continuă
b) formare ocazională
c) instruire doar la angajare
d) perfecționare opțională
- 12. Discriminarea pacientului este:**
- a) permisă în anumite cazuri
b) acceptabilă
c) interzisă
d) justificată de lipsa resurselor
- 13. Asistentul medical trebuie să manifeste față de colegi:**
- a) competiție
b) indiferență
c) respect și cooperare
d) superioritate
- 14. Conflictul de interese apare atunci când:**
- a) se respectă fișa postului
b) există beneficii personale legate de actul profesional
c) se respectă protocoalele
d) se colaborează interdisciplinar
- 15. Asistentul medical poate condiționa îngrijirile de avantaje materiale:**
- a) da
b) uneori
c) nu
d) la cererea pacientului
- 16. Secretul profesional poate fi încălcat:**
- a) fără consecințe
b) la cererea oricui
c) doar în condițiile legii
d) oricând
- 17. Asistentul medical este responsabil pentru:**
- a) deciziile manageriale
b) actele profesionale efectuate
c) politica sanitară
d) bugetul spitalului

Nr. .... / .....

18. Asistentul medical trebuie să își exercite profesia cu:

- a) grabă
- b) superficialitate
- c) competență și responsabilitate
- d) rutină

19. Asistentul medical poate refuza îndeplinirea atribuțiilor:

- a) oricând
- b) din motive personale
- c) doar în condițiile legii și ale codului deontologic
- d) niciodată

20. Comunicarea cu pacientul trebuie să fie:

- a) minimală
- b) autoritară
- c) clară și respectuoasă
- d) strict tehnică

21. Asistentul medical are obligația de a raporta:

- a) doar erorile altora
- b) situațiile care pun în pericol pacientul
- c) doar la solicitarea scrisă
- d) numai superiorilor direcți

22. Imaginea profesiei trebuie respectată:

- a) doar în timpul programului
- b) doar în spital
- c) permanent
- d) doar în relația cu pacienții

23. Asistentul medical poate primi cadouri de la pacienți:

- a) oricând
- b) în mod condiționat
- c) nu
- d) doar simbolic

24. Nerespectarea Codului de etică atrage:

- a) nicio consecință
- b) doar avertisment verbal
- c) răspundere disciplinară
- d) doar sancțiuni administrative

25. Codul de etică și deontologie este obligatoriu pentru:

- a) asistenții din privat
- b) asistenții din public
- c) toți membrii OAMGMAMR
- d) doar asistenții debutanți

Barem grila

4 puncte / întrebare = 100 puncte

Anexa 5. MODEL – Proces-verbal de testare

PROCES-VERBAL

privind verificarea cunoștințelor asistenților medicali referitoare la
Codul de etică și deontologie profesională

Nr. .... / .....

Astăzi ....., la Spitalul ....., s-a desfășurat testarea personalului mediu sanitar (asistenți medicali) privind cunoașterea și respectarea Codului de etică și deontologie al asistentului medical, adoptat de OAMGMAMR.

Testarea a fost organizată în conformitate cu prevederile legale și procedurile interne ale spitalului.

Au participat ..... asistenți medicali, din care:

- promovați: .....
- nepromovați: .....

Testarea s-a realizat pe baza unui test grilă standardizat, cu punctaj maxim de 100 puncte și punctaj minim de promovare de 70 puncte.

Prezentul proces-verbal a fost întocmit astăzi, în ..... exemplare.

Comisia de testare:

Președinte: .....

Membru: .....

Membru: .....

Semnături:.....

Anexa 6. MODEL – Decizie Privind verificarea cunoștințelor referitoare la Codul deontologie al asistentului medical generalist, moasei și asistentului medical

DECIZIA nr. .... / .....

privind testarea cunoștințelor asistenților medicali referitoare la
Codul de etică și deontologie profesională

Având în vedere:

- prevederile Codului de etică și deontologie al asistentului medical, adoptat de OAMGMAMR;
- necesitatea asigurării unui act profesional etic și responsabil;
- obligația instruirii și evaluării periodice a personalului mediu sanitar,

DECIDE:

Art. 1. Se aprobă organizarea testării asistenților medicali privind cunoașterea Codului de etică și deontologie profesională.

Art. 2. Testarea se desfășoară sub formă de test grilă, cu punctaj minim de promovare de 70 puncte din 100.

Art. 3. Asistenții medicali care nu promovează testarea vor fi reinstruiți și retestați, conform procedurilor interne.

Art. 4. Compartimentul RUNOS și comisia desemnată duc la îndeplinire prezenta decizie.

Art. 5. Prezenta decizie se comunică tuturor secțiilor și intră în vigoare la data emiterii.

Manager,
.....

Anexa 7: Chestionare standardizate pentru raportarea către DSP a normelor de respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități în serviciile de sănătate

A. CHESTIONAR – PERSONAL MEDICAL ȘI NEMEDICAL

Scop: evaluarea nivelului de cunoaștere și aplicare a standardelor etice privind persoanele cu dizabilități.

Scala de evaluare DSP:

1 – deloc | 2 – în mică măsură | 3 – moderat | 4 – în mare măsură | 5 – în foarte mare măsură

Secțiunea I – Cunoaștere și instruire

1. Cunosc drepturile persoanelor cu dizabilități în serviciile de sănătate.
2. Cunosc obligațiile mele etice și legale față de aceste persoane.
3. Am participat la instruirii privind etica și dizabilitatea în ultimii 12 luni.

Secțiunea II – Aplicarea în practică

4. Aplic principiile nediscriminării în activitatea mea zilnică.
5. Respect autonomia și dreptul la decizie al persoanelor cu dizabilități.
6. Utilizez un limbaj respectuos și non-stigmatizant.
7. Adaptez comunicarea la nevoile persoanei (ritm, limbaj, suport).

Secțiunea III – Accesibilitate și adaptări rezonabile

8. Cunosc facilitățile de accesibilitate existente în unitate.
9. Acord sprijin persoanelor cu dizabilități fără a le afecta autonomia.
10. Cunosc procedura de solicitare a adaptărilor rezonabile.

Secțiunea IV – Siguranță și raportare

11. Cunosc procedura de raportare a situațiilor de abuz sau neglijare.
12. Aș raporta o situație care pune în pericol o persoană cu dizabilități.

Întrebare deschisă (obligatorie DSP)

13. Menționați o situație în care considerați că sunt necesare îmbunătățiri în relația cu persoanele cu dizabilități:

Indicatori DSP extrași:

- % personal instruit în ultimele 12 luni
- scor mediu pe secțiuni ($\geq 3,5$ = conform)
- % personal care cunoaște procedura de raportare

B. CHESTIONAR – PACIENȚI / APARTINĂTORI

Scop: evaluarea respectării drepturilor și demnității persoanelor cu dizabilități.

Secțiunea I – Respectarea drepturilor

1. Ați fost tratat(ă) cu respect și demnitate?
 Da Parțial Nu
2. Ați fost discriminat(ă) din cauza dizabilității?
 Nu Da

Secțiunea II – Comunicare și autonomie

3. Informațiile oferite au fost clare și ușor de înțeles?
 Da Parțial Nu
4. Vi s-a cerut acordul înainte de proceduri sau intervenții?
 Da Parțial Nu

Secțiunea III – Accesibilitate

5. Ați avut acces facil la servicii (spații, orientare, comunicare)?
 Da Parțial Nu
6. Ați primit sprijin adecvat fără a vă fi afectată autonomia?
 Da Parțial Nu

Secțiunea IV – Sesizări

7. Cunoașteți modalitatea de a depune o sesizare/reclamație?
 Da Nu
8. Ați depus o sesizare privind nerespectarea drepturilor?
 Nu Da (a fost soluționată? Da Nu)

